

Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie – Instytucja Pośrednicząca w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

REGULAMIN KONKURSU
nr RPLU.05.01.00-IP.01-06-001/18
Oś priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i
gospodarka niskoemisyjna
Działanie 5.1 Poprawa efektywności
energetycznej przedsiębiorstw
Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

Lublin, dnia 16.05.2018 r.

Spis treści

I. WYKAZ SKRÓTÓW I POJĘĆ SPECJALISTYCZNYCH	5
II. INFORMACJE OGÓLNE	8
2.1. Podstawy prawne i dokumenty programowe konkursu:	8
2.2. Informacje na temat zmiany Regulaminu.....	11
III. INFORMACJE O KONKURSIE	12
3.1. Podstawowe informacje o konkursie	12
3.2. Instytucja odpowiedzialna za konkurs	13
3.3. Cel konkursu	13
3.4. Źródła finansowania i kwota środków przeznaczona na konkurs.....	13
3.5. Termin, forma i miejsce składania wniosków o dofinansowanie	14
3.6. Terminy i doręczenia.....	16
3.7. Forma składania uzupełnień/poprawek/wyjaśnień do wniosku	17
3.8. Wycofanie wniosku.....	17
IV. WYMAGANIA KONKURSU	17
4.1. Podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie	17
4.1.1. Rodzaje przedsiębiorstw brane pod uwagę przy obliczaniu liczby personelu i kwot finansowych	18
4.1.2. Dane wykorzystywane do określania liczby personelu i kwot finansowych oraz okresy referencyjne	19
4.2. Typy projektów	20
4.3. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	21
4.4. Polityki horyzontalne	23
4.4.1. Realizacja zasady równości szans i niedyskryminacji.....	25

4.4.2. Monitorowanie i sprawozdawczość realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	28
4.4.3. Kontrola – jak zweryfikować czy działania dotyczące zasady dostępności zostały zrealizowane zgodnie z założeniami określonymi we wniosku o dofinansowanie?	29
4.4.4. Kontrola dostępności informacji i promocji.....	29
4.4.5. Dostępność informacji o projekcie	29
4.4.6. Informowanie o realizacji projektu ze środków UE	30
4.5. Lokalizacja projektu	30
4.6. Wymagania w zakresie wskaźników projektu	30
V. ZASADY FINANSOWANIA PROJEKTU.....	31
5.1. Poziom dofinansowania, wartość projektu oraz wkład własny	31
5.2. Wymagania w zakresie udokumentowania wkładu własnego	32
5.3. Kwalifikowalność projektu oraz kosztów	32
5.3.1. Katalog kosztów kwalifikowalnych	34
5.3.2. Katalog kosztów niekwalifikowalnych	36
5.4. Pomoc de minimis.....	38
5.5. Cross-financing.....	40
VI. PROCEDURA OCENY I WYBORU PROJEKTU	40
6.1. Zasady ogólne	40
6.1.1. Wezwanie Wnioskodawcy do poprawy/uzupełnienia na podstawie art. 43 ust. 2 Ustawy Wdrożeniowej.....	40
6.1.2. Weryfikacja warunków formalnych.....	41
6.1.3. Ocena formalna	44
6.1.4. Ocena merytoryczna.....	47
6.1.4.1. POWOŁYWANIE EKSPERTÓW W TRAKCIE OCENY MERYTORYCZNEJ	51
6.2. Zakończenie oceny i rozstrzygnięcie konkursu	52
6.2.1 Wybór projektów spoza projektów wybranych do dofinansowania.....	54

6.3. Umowa o dofinansowanie	55
VII. PROCEDURA ODWOŁAWCZA.....	58
VIII. ANULOWANIE KONKURSU.....	60
IX. ZAŁĄCZNIKI.....	61

I. WYKAZ SKRÓTÓW I POJĘĆ SPECJALISTYCZNYCH

audyt energetyczny – w rozumieniu art. 2 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE, zwanej dalej Dyrektywą w sprawie efektywności energetycznej, oznacza systematyczną procedurę, której celem jest uzyskanie odpowiedniej wiedzy o profilu istniejącego zużycia energii danego budynku lub zespołu budynków, działalności lub instalacji przemysłowej bądź handlowej lub usługi prywatnej lub publicznej, określenie, w jaki sposób i w jakiej ilości możliwe jest uzyskanie opłacalnej oszczędności energii, oraz poinformowanie o wynikach;

beneficjent - podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 10 rozporządzenia ogólnego, oraz podmiot, o którym mowa w art. 63 rozporządzenia ogólnego 1303/2013;

bezpieczny podpis elektroniczny – podpis elektroniczny w rozumieniu art. 3 pkt. 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. z 2013 r. poz. 262 z późn. zm.), który jest przyporządkowany wyłącznie do osoby składającej ten podpis, jest sporządzany za pomocą podlegających wyłącznej kontroli osoby składającej podpis elektroniczny bezpiecznych urządzeń służących do składania podpisu elektronicznego i danych służących do składania podpisu elektronicznego i powiązany z danymi, do których został dołączony, w taki sposób, że jakkolwiek późniejsza zmiana tych danych jest rozpoznawalna;

dni robocze - dni od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy;

dzień/dni – ilekroć w niniejszym regulaminie mówi się o „dniu” lub „dniach”, rozumie się przez to dni kalendarzowe;

efektywność energetyczna - oznacza ilość zaoszczędzonej energii ustaloną w drodze pomiaru lub oszacowania zużycia przed wdrożeniem środka mającego na celu poprawę efektywności energetycznej i po jego wdrożeniu, z jednoczesnym zapewnieniem normalizacji warunków zewnętrznych wpływających na zużycie energii;

dofinansowanie – współfinansowanie UE lub współfinansowanie krajowe z budżetu państwa, wypłacane na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu;

ePUAP - elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej;

EFRR - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;

głęboka kompleksowa modernizacja energetyczna budynku – jest rozumiana jako kompleksowa termomodernizacja, zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U z 2017 r., poz. 130), oznacza przedsięwzięcie wpływające na poprawę efektywności energetycznej budynku, którego przedmiotem jest: a) ulepszenie, w wyniku którego następuje zmniejszenie zapotrzebowania na energię dostarczaną na potrzeby ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej oraz ogrzewania do budynków mieszkalnych, budynków zbiorowego zamieszkania oraz budynków stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego służących do wykonywania przez nie zadań publicznych, b) ulepszenie, w wyniku którego następuje zmniejszenie strat energii pierwotnej w lokalnych sieciach ciepłowniczych oraz zasilających je

lokalnych źródeł ciepła, jeżeli budynki wymienione w lit. a, do których dostarczana jest z tych sieci energia, spełniają wymagania w zakresie oszczędności energii, określone w przepisach prawa budowlanego, lub zostały podjęte działania mające na celu zmniejszenie zużycia energii dostarczanej do tych budynków, c) wykonanie przyłącza technicznego do scentralizowanego źródła ciepła, w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła, w wyniku czego następuje zmniejszenie kosztów pozyskania ciepła dostarczanego do budynków wymienionych w lit. a, d) całkowita lub częściowa zamiana źródeł energii na źródła odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji.

W przypadku ulepszenia polegającego na poprawie izolacyjności cieplnej przegród, powinny być spełnione minimalne wymagania dotyczące oszczędności energii i izolacyjności cieplnej określone w przepisach techniczno-budowlanych. Przez przepisy techniczno-budowlane rozumie się rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690, z późn. zm.).

W przypadku tzw. Głębokiej kompleksowej modernizacji energetycznej budynku przedsiębiorstwa obligatoryjnym elementem projektu jest założenie licznika ciepła, chłodu, ciepłej wody użytkowej. Stanowi to koszt kwalifikowany, a także termostatów i zaworów podpionowych, które również stanowią koszt kwalifikowany.

IOK – Instytucja Organizująca Konkurs– Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie;

istotna modyfikacja wniosku - każda modyfikacja wniosku, której skutkiem jest zmiana wskaźników lub celów projektu, mogąca mieć wpływ na ocenę projektu w oparciu o kryteria wyboru projektów, zmiana podmiotowa wnioskodawcy lub zmiana zakresu rzeczowego projektu;

IZ RPO – Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020;

Jedno przedsiębiorstwo - wnioskodawca oraz wszystkie jednostki gospodarcze powiązane z wnioskodawcą jednym ze stosunków określonych w art. 2 ust. 2 Rozporządzenia 1407/2013 tj.:

a) jedna jednostka gospodarcza posiada w drugiej jednostce gospodarczej większość praw głosu akcjonariuszy, wspólników lub członków;

b) jedna jednostka gospodarcza ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innej jednostki gospodarczej;

c) jedna jednostka gospodarcza ma prawo wywierać dominujący wpływ na inną jednostkę gospodarczą zgodnie z umową zawartą z tą jednostką lub postanowieniami w jej akcie założycielskim lub umowie spółki;

d) jedna jednostka gospodarcza, która jest akcjonariuszem lub wspólnikiem w innej jednostce gospodarczej lub jej członkiem, samodzielnie kontroluje, zgodnie z porozumieniem z innymi akcjonariuszami, wspólnikami lub członkami tej jednostki, większość praw głosu akcjonariuszy, wspólników lub członków tej jednostki.

Jednostki gospodarcze pozostające w jakimkolwiek ze stosunków, o których mowa powyżej, za pośrednictwem jednej innej jednostki gospodarczej lub kilku innych jednostek gospodarczych również są uznawane za jedno przedsiębiorstwo.

Kogeneracja - równoczesne wytwarzanie energii cieplnej i energii elektrycznej lub mechanicznej w trakcie tego samego procesu;

KOP – Komisja Oceny Projektów;

KM RPO – Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020;

KPA- Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. 2017 Nr 30 poz. 1257);

LAWP – Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie;

Linia produkcyjna - zespół maszyn zestawionych ze sobą i sterowanych w taki sposób, aby funkcjonowały jako zintegrowana całość, ustawionych według kolejności operacji wykonywanego procesu technologicznego, w którym produkcja jest częściowo lub całościowo zautomatyzowana i posiada nadrzędny system sterowania, który integruje i zespala pracę na linii;

LSI2014 – Lokalny System Informatyczny na lata 2014-2020;

MŚP – Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (zgodnie z definicją zawartą w Rozporządzeniu 651/2014);

OOP – Oddział Oceny Projektów LAWP;

OZE – odnawialne źródła energii;

podmiot wykluczony – podmiot wpisany do rejestru podmiotów wykluczonych, na podstawie art. 207 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, prowadzonego przez Ministra Finansów na podstawie art. 210 ustawy o finansach publicznych;

projekt – zgodnie z art. 2 pkt 18 ustawy wdrożeniowej – przedsięwzięcie zmierzające do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, z określonym początkiem i końcem realizacji, zgłoszone do objęcia albo objęte współfinansowaniem UE jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego;

Regulamin - Regulamin konkursu nr RPLU.05.01.00-IP.01-06-001/18 Oś priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna, Działanie 5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020;

RPO WL – Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, program służący realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności w rozumieniu art. 5 pkt 7a lit. a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, uchwalony przez zarząd województwa i przyjęty przez Komisję Europejską, odzwierciedlający cele zawarte we Wspólnych Ramach Strategicznych stanowiących załącznik 1 do rozporządzenia ogólnego oraz w umowie partnerstwa, które mają być osiągnięte za pomocą funduszy strukturalnych, będący podstawą realizacji działań w nim określonych, stanowiący program, o którym mowa w art. 96 rozporządzenia ogólnego;

siła wyższa - dowolna nieprzewidywalna, wyjątkowa sytuacja lub takie zdarzenie będące poza kontrolą stron, które uniemożliwiają którejkolwiek z nich wywiązanie się ze swoich obowiązków i

które nie były wynikiem błędu lub zaniedbania po ich stronie lub po stronie ich podwykonawców, i których nie można było uniknąć przez postępowanie z odpowiednią i uzasadnioną należytą starannością;

SHRIMP - System Harmonogramowania Rejestracji i Monitorowania Pomocy Publicznej;

umowa o dofinansowanie - zgodnie z art. 2 pkt 26 lit. a ustawy wdrożeniowej umowa zawarta pomiędzy Instytucją Pośredniczącą a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania w ramach RPO WL;

wartość projektu - należy przez to rozumieć sumę wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych projektu;

warunki formalne – warunki odnoszące się do kompletności, formy oraz terminu złożenia wniosku o dofinansowanie projektu, których weryfikacja odbywa się przez stwierdzenie spełniania albo niespełniania danego warunku;

wniosek o dofinansowanie - wniosek o dofinansowanie wraz z załącznikami złożony przez wnioskodawcę do IOK w celu uzyskania dofinansowania na realizację projektu;

wnioskodawca - zgodnie z art. 2 pkt 28 ustawy wdrożeniowej - podmiot, który złożył wniosek o dofinansowanie projektu;

wydatki kwalifikowalne - wydatki poniesione w związku z realizacją projektu, spełniające wszystkie warunki, pozwalające uznać je za kwalifikowalne, określone w: RPO WL, w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, w Regulaminie konkursu oraz w aktach prawa powszechnie obowiązującego mających zastosowanie do beneficjenta lub projektu;

wysokosprawna kogeneracja - oznacza kogenerację zgodną z definicją wysokosprawnej kogeneracji podaną w art. 2 pkt. 34 Dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej;

zakończenie projektu - dzień ostatniej płatności na rzecz beneficjenta.

II. INFORMACJE OGÓLNE

2.1. Podstawy prawne i dokumenty programowe konkursu:

Konkurs jest organizowany w oparciu o następujące podstawy prawne:

Rozporządzenia UE:

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylecia rozporządzenia (WE) Nr 1080/2006 (Dz. Urz. UE L 347/289 z 20.12.2013r., z późn. zm.), dalej zwanego Rozporządzeniem 1301/2013;

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013 r., z późn. zm.), dalej zwanego Rozporządzeniem ogólnym;
- Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. L 352 z 24.12.2013 r., z późn. zm.), dalej zwanego Rozporządzeniem 1407/2013;
- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz. Urz. UE L 138/5 z 13.05.2014 r., z późn. zm.), dalej zwanego Rozporządzeniem 480/2014;
- Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (GBER) (Dz. Urz. L 187 z 26.6.2014 r., z późn. zm.), dalej zwanego Rozporządzeniem 651/2014;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz. Urz. L 315 z 14.11.2012 r. z późn. zm.);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (Dz. Urz. L 152 z 11.06.2008 r. z późn. zm.);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią (Dz. Urz. L 285 z 31.10.2009 r. z późn. zm.);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz. Urz. L 153 z 18.06.2010 r.); Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (Dz. Urz. L 334 z 17.12.2010 r.);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2193 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza ze średnich obiektów energetycznego spalania (Dz. Urz. L 313 z 28.11.2015 r.).

Regulacje krajowe:

- Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077);
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395);
- Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 362);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2014 r. poz. 878);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc inną niż pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz. U. z 2010 r., Nr 53, poz. 312, z późn. zm.);
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc inną niż pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz. U. z 2010 r., Nr 53, poz. 312, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488.);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1363);
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r. poz. 1332, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 831);
- Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. z 2017 r. poz. 130 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu sporządzania audytu efektywności energetycznej oraz metod obliczania oszczędności energii (Dz. U. z 2017 r., poz. 1912);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 17 marca 2009 r. w sprawie szczegółowego zakresu i form audytu energetycznego oraz części audytu remontowego, wzorów kart audytów, a także algorytmu oceny opłacalności przedsięwzięcia termomodernizacyjnego (Dz. U. z 2009 r., Nr 43, poz. 346 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 376, z późn. zm.);

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (Dz. U. z 2004 r., Nr 130, poz. 1389);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r. poz. 519, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2018 r. poz. 142, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2017 r. poz. 1566 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. z 2017 r. poz. 220, z późn. zm.);

Dokumenty i wytyczne:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, przyjęty decyzją KE C(2015) z dnia 12 lutego 2015 r.;
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 zatwierdzony uchwałą nr CCLII/4954/2018 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 27 lutego 2018 r. (nie dotyczy załącznika 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO WL 2014-2020 – Kryteria wyboru projektów dla poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań);
- Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 października 2015 r. w zakresie dokumentowania postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych;
- Wytyczne Komisji Europejskiej w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014-2020 (Dz. U. UE C z dnia 28 czerwca 2014 r.).

2.2. Informacje na temat zmiany Regulaminu

1. Regulamin konkursu może ulegać zmianom w trakcie trwania konkursu. Do czasu rozstrzygnięcia konkursu Regulamin nie może być zmieniany w sposób skutkujący nierównym traktowaniem wnioskodawców, chyba, że konieczność jego zmiany wynika z przepisów prawa powszechnie obowiązującego.
2. W przypadku zmiany Regulaminu, IOK zamieszcza na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl oraz na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl informację o zmianie Regulaminu, aktualną treść Regulaminu, uzasadnienie oraz termin, od którego zmiana obowiązuje.

III. INFORMACJE O KONKURSIE

3.1. Podstawowe informacje o konkursie

1. Niniejszy Regulamin zawiera informacje dotyczące zasad naboru, oceny i wyboru projektów do dofinansowania oraz warunków, na jakich odbywa się konkurs na dofinansowanie projektów z EFRR w ramach Osi Priorytetowej 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna, Działania 5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw RPO WL.
2. Wybór projektów odbywa się w trybie konkursowym, w którym możliwość składania wniosków jest ograniczona datą końcową. Konkurs nie jest podzielony na rundy.
3. Konkurs jest organizowany na obszarze województwa lubelskiego dla podmiotów wymienionych w Rozdziale IV Podrozdziale 4.1 Regulaminu.
4. Czynności dotyczące postępowania w ramach konkursu, zarówno po stronie wnioskodawcy, jak i IOK na etapie weryfikacji warunków formalnych i oceny, dokonywane są wyłącznie za pośrednictwem LSI2014 (z wyłączeniem korespondencji ws. pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia, negatywnej oceny oraz odmowy podpisania umowy o dofinansowanie).
5. Konkurs przeprowadzany jest jawnie z zapewnieniem publicznego dostępu do informacji o zasadach jego przeprowadzania oraz do list projektów ocenionych na poszczególnych etapach oceny i listy projektów wybranych do dofinansowania. Wyjaśnień w kwestiach dotyczących konkursu udziela IOK poprzez:
 - *konsultacje elektroniczne* (drogą e-mailową na adres: lawnp@lubelskie.pl),
 - *konsultacje telefoniczne* (pod numerem tel. (81) 46-23-831 oraz (81) 46-23-812),
 - *odpowiedzi pisemne na zapytania kierowane przez wnioskodawców przesyłane pocztą tradycyjną* (na adres: Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie, ul. Wojciechowska 9A, 20-704 Lublin),
 - *konsultacje w siedzibie IOK* (Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie, ul. Wojciechowska 9A, 20-704 Lublin).
6. Wyjaśnienia w kwestiach dotyczących konkursu dotyczą zasad naboru, oceny i wyboru projektów do dofinansowania. Pytania zadawane podczas konsultacji nie mogą dotyczyć wstępnej oceny wniosku oraz wyników oceny. Należy jednocześnie pamiętać, że odpowiedź udzielona przez IOK nie jest równoznaczna z wynikiem oceny projektu.
7. Odpowiedzi na pytania dotyczące konkursu będą zamieszczane na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl. Jednocześnie, w przypadku gdy liczba pytań będzie znacząca, IOK zastrzega sobie prawo do ograniczenia publikowania odpowiedzi do kluczowych lub powtarzających się pytań. Odpowiedzi udzielane na pytania związane z procedurą wyboru projektów są wiążące do momentu zmiany odpowiedzi. Jeśli zmiana odpowiedzi nie wynika z przepisów powszechnie obowiązującego prawa, wnioskodawcy którzy zastosowali się do danej odpowiedzi i złożyli wniosek o dofinansowanie

w oparciu o wskazówki w niej zawarte, nie będą ponosić negatywnych konsekwencji związanych ze zmianą odpowiedzi.

8. IOK informuje o możliwości przeprowadzenia kontroli w toku procedury naboru i oceny wniosków oraz przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, stosownie do postanowień art. 22 i 23 ustawy wdrożeniowej. Złożenie wniosku o dofinansowanie jest równoznaczne z wyrażeniem zgody na poddanie się kontroli.

3.2. Instytucja odpowiedzialna za konkurs

Instytucją Organizującą Konkurs jest Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie (LAWP) jako Instytucja Pośrednicząca RPO WL. Czynności związane z przeprowadzeniem konkursu podejmuje Oddział Oceny Projektów LAWP, ul. Wojciechowska 9A, 20-704 Lublin.

3.3. Cel konkursu

Celem konkursu jest wyłonienie projektów do dofinansowania w ramach Osi Priorytetowej 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna, Działania 5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw RPO WL.

Głównym celem Działania 5.1 jest osiągnięcie wysokiej efektywności energetycznej przedsiębiorstw poprzez realizację wielokierunkowych i kompleksowych zadań w różnych dziedzinach, tj. ogrzewaniu, wentylacji, chłodzeniu, przygotowaniu ciepłej wody i oświetleniu pomieszczeń; jak również szersze wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych i niekonwencjonalnych. Inwestycje służą pokryciu zapotrzebowania na ciepło lub na ciepło i energię elektryczną w przedsiębiorstwach. Celem jest stworzenie we wspartych przedsiębiorstwach systemu produkcji, uwzględniającego zasady zrównoważonego wykorzystywania zasobów, a poprawa efektywności energetycznej wpłynie na bardziej efektywny system produkcji, a w konsekwencji na wzrost konkurencyjności gospodarki. Identyfikacja zestawu działań zwiększających efektywność energetyczną w danym przedsiębiorstwie dokonywana jest na podstawie audytu energetycznego (stanowiącego obowiązkowy element projektu).

3.4. Źródła finansowania i kwota środków przeznaczona na konkurs

1. Kwota środków z EFRR przeznaczonych na dofinansowanie projektów w konkursie wynosi **110 105 561,90¹ PLN**.
2. Rezerwa finansowa, przeznaczona na dofinansowanie projektów, które w wyniku procedury odwoławczej zostaną przywrócone do konkursu i wybrane do dofinansowania wynosi **10%** alokacji przeznaczonej na konkurs **11 010 556,19 PLN**.
3. Kwota alokacji określona w pkt. 1 stanowi równowartość **26 423 221,00 EUR** i została przeliczona na podstawie kursu EUR określonego w załączniku nr 4a do Kontraktu Terytorialnego, obowiązującego w miesiącu, w którym opublikowano ogłoszenie o konkursie. Niezależnie od zmian kursu EUR po

¹ Kwota przeliczona wg kursu 1EUR – 4,1670 PLN

ogłoszeniu konkursu, kwota dostępnej alokacji w PLN nie może przekroczyć kwoty alokacji określonej w pkt. 1.

4. Wybór projektów do dofinansowania odbywa się w granicach środków dostępnych po ponownym przeliczeniu alokacji wg kursu EUR określonego w załączniku nr 4a do Kontraktu Terytorialnego, obowiązującego w miesiącu, w którym dokonywany będzie wybór projektów.
5. Kwota dostępnej alokacji podlega też przeliczeniu przed podpisaniem każdej umowy o dofinansowanie (wg kursu określonego w załączniku nr 4a do Kontraktu Terytorialnego, obowiązującego w miesiącu zawarcia umowy). Ze względu na ryzyko wystąpienia różnic kursowych kwota dostępnej alokacji po kolejnych przeliczeniach może okazać się niewystarczająca dla dofinansowania wszystkich projektów wybranych do dofinansowania.
6. W przypadku wyczerpania alokacji przed podpisaniem wszystkich umów o dofinansowanie, IOK wstrzymuje zawarcie umów z wnioskodawcami, dla których zabraknie środków z alokacji dostępnej po przeliczeniu do czasu pojawienia się wolnych środków. Wnioskodawca przystępując do konkursu akceptuje powyższe warunki.
7. Kwota dostępnej alokacji może ulec zwiększeniu przed rozstrzygnięciem konkursu o ile dostępne są środki.
8. Rezerwa finansowa będzie wykorzystywana na ewentualne dofinansowanie projektów podlegających procedurze odwoławczej, które mogą w wyniku tej procedury zostać następnie przywrócone do konkursu i zakwalifikowane do dofinansowania.

3.5. Termin, forma i miejsce składania wniosków o dofinansowanie

1. Nabór wniosków o dofinansowanie projektu prowadzony jest w LSI2014, udostępnianym pod adresem <https://lsi2014.lubelskie.pl>. Wniosek składany jest wyłącznie w formie elektronicznej.
2. Projekty muszą być przygotowane w formie *wniosku o dofinansowanie projektu*, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do Regulaminu. *Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu* określona została w załączniku nr 2.
3. Do wniosku o dofinansowanie należy dołączyć dokumenty (*załączniki do wniosku*), których wykaz stanowi załącznik nr 3 do Regulaminu. Dokumenty te powinny zostać przygotowane zgodnie z zasadami określonymi w *Instrukcji wypełniania załączników do wniosku o dofinansowanie*, stanowiącej załącznik nr 4 do Regulaminu. Dokumentacja aplikacyjna (wniosek o dofinansowanie wraz z załącznikami) złożona po terminie wskazanym w ogłoszeniu konkursu oraz Regulaminie konkursu, dokumentacja aplikacyjna niezawierająca formularza wniosku o dofinansowanie (wypełnionego w LSI2014 i przesłanego w LSI2014) oraz dokumentacja aplikacyjna złożona w innej formie niż za pośrednictwem systemu LSI2014 nie jest poddawana weryfikacji warunków formalnych oraz ocenie.
4. Wnioski o dofinansowanie projektu należy składać za pośrednictwem LSI2014 w terminie od **30.04.2018 r.** do dnia **08.06.2018 r.** do godz. **15:00:00**.

5. Wnioskodawcy planujący złożenie wniosku o dofinansowanie projektu w ramach ogłoszonego konkursu zobowiązani są założyć konto w LSI2014.
6. Wnioskodawcy wypełniają formularz wniosku o dofinansowanie przy użyciu Generатора Wniosków udostępnianego w LSI2014. Wnioskodawca samodzielnie dokonuje wyboru formularza wniosku przypisanego do danego konkursu. Za pośrednictwem LSI2014 wnioskodawca przygotowuje również załącznik – Biznes Plan. Pozostałe załączniki określone w Regulaminie konkursu wgrywane są do LSI2014 w formie plików np. pdf oraz arkuszy kalkulacyjnych (xls, xlsx, ods) lub plików zip.
7. Kompletny wniosek o dofinansowanie (formularz wniosku wraz z załącznikami), jako pakiet dokumentów, zostaje uwierzytelniony (podpisany) przez wnioskodawcę lub osoby upoważnione do reprezentowania wnioskodawcy poprzez wykorzystanie profilu zaufanego ePUAP lub bezpiecznego podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.
8. W przypadku, gdy wniosek o dofinansowanie złożony w ramach naboru wniosków (formularz wniosku wraz z załącznikami), jako pakiet dokumentów, nie został uwierzytelniony (podpisany) przez wnioskodawcę lub osoby upoważnione do reprezentowania wnioskodawcy poprzez wykorzystanie profilu zaufanego ePUAP, wnioskodawca zostaje wezwany do uzupełnienia podpisu w ramach poprawy/uzupełnienia na etapie weryfikacji warunków formalnych.
9. W przypadku awarii systemu LSI2014 termin na złożenie wniosku/dokonanie poprawy/złożenie wyjaśnień ulega wydłużeniu o ilość dni, w czasie których wystąpiła niesprawność systemu.
10. Informacja o awarii systemu LSI2014 oraz przedłużonym terminie na złożenie wniosku/dokonanie poprawy/złożenie wyjaśnień zostaje niezwłocznie umieszczona na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl.
11. Po złożeniu wniosku o dofinansowanie wraz z załącznikami do IOK, LSI2014 poprzez profil zaufany ePUAP wygeneruje Urzędowe Poświadczenie Przedłożenia (UPP) w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U.2017 r. poz. 570).
12. Za moment złożenia wniosku o dofinansowanie w ogłoszonym konkursie uznawana jest data widniejąca na Urzędowym Poświadczeniu Przedłożenia.
13. Każdy wniosek o dofinansowanie z chwilą złożenia do IOK podlega automatycznej rejestracji w LSI2014 i otrzymuje identyfikator projektu zgodnie z zasadą jednolitej identyfikacji dokumentów określoną w Wytycznych w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2014-2020.
14. W ramach konkursu wnioskodawca może złożyć maksymalnie jeden wniosek o dofinansowanie.
15. Orientacyjny termin rozstrzygnięcia konkursu przewidywany jest na **IV kwartał 2018 roku**, natomiast maksymalny termin uwzględniający, w uzasadnionych przypadkach, przedłużenie terminów oceny wniosków **I kwartał 2019 roku**.
16. Powyższe terminy uwzględniają czas przeznaczony na dokonanie poprawy, uzupełnienia lub złożenia wyjaśnień na każdym etapie tj. weryfikacji warunków formalnych oraz oceny.

17. Powyższe terminy nie uwzględniają czasu przeznaczanego na uzupełnienie podpisu wnioskodawcy na danym etapie tj. weryfikacji warunków formalnych oraz oceny.

3.6. Terminy i doręczenia

1. Wnioskodawca jest zobowiązany do regularnego, co najmniej raz na 7 dni, logowania się w systemie LSI2014 w celu sprawdzenia korespondencji.
2. Do korespondencji związanej z informacjami dla wnioskodawców o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia, o negatywnej ocenie oraz o odmowie podpisania umowy o dofinansowanie zastosowanie znajdują przepisy KPA z zakresu doręczeń i wyliczania terminów. Ww. korespondencja wysyłana jest w formie pisemnej, listem poleconym ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru.
3. Pozostała korespondencja do wnioskodawcy wysyłana jest na jego adres elektroniczny w systemie LSI2014.
4. Do wezwania na podstawie art. 43 ust. 1 oraz ust. 2 ustawy wdrożeniowej zastosowanie mają terminy określone w art. 43 ust. 3 ustawy wdrożeniowej.
5. W dniu wysłania przez LAWP pisma do wnioskodawcy za pośrednictwem LSI2014 (nie dotyczy pism ws. pozostawienia wniosku o dofinansowanie bez rozpatrzenia, pism ws. wezwania wnioskodawcy na podstawie art. 43 ust. 1 oraz ust. 2, pism ws. negatywnej oceny projektu oraz odmowy podpisania umowy) do wnioskodawcy wysyłane jest zawiadomienie, że w systemie widnieje pismo do odbioru.
6. W przypadku pism dotyczących poprawy/uzupełnienia lub złożenia dodatkowych wyjaśnień wysyłanych na etapie oceny formalnej lub merytorycznej, na zastosowanie się do wezwania wnioskodawca ma 14 dni licząc od dnia następnego po dniu wysłania w systemie LSI2014 pisma. W przypadku, gdy wnioskodawca we wskazanym terminie nie odbierze wezwania w systemie i/lub nie złoży poprawy/uzupełnienia/wyjaśnień projekt uzyskuje ocenę negatywną.
7. W przypadku pism ws. wezwania wnioskodawcy na podstawie art. 43 ust. 1 oraz ust. 2 wnioskodawca na zastosowanie się do wezwania ma 7 dni, licząc od dnia następnego po dniu wysłania w systemie LSI2014. W przypadku, gdy wnioskodawca we wskazanym terminie nie odbierze w systemie wezwania i/lub nie złoży poprawy/uzupełnienia wniosek pozostawia się bez rozpatrzenia.
8. W przypadku wysłania pism drogą elektroniczną, po upływie 14 dni licząc od dnia następnego po dniu wysłania do wnioskodawcy zawiadomienia doręczenie pisma uznaje się za dokonane i od tego dnia wnioskodawcy przysługuje prawo do wglądu dokumentu elektronicznego przez okres 3 miesięcy (zgodnie z zapisami KPA).

3.7. Forma składania uzupełnień/poprawek/wyjaśnień do wniosku

1. Składanie przez wnioskodawcę wniosku o dofinansowanie, załączników, oświadczeń, wszelkiej korespondencji na każdym etapie, tj. weryfikacji warunków formalnych oraz oceny odbywa się za pośrednictwem LSI2014.
2. Kompletny wniosek o dofinansowanie (formularz wniosku wraz załącznikami) oraz dokumenty składane na poszczególnych etapach tj. weryfikacji warunków formalnych oraz oceny w odpowiedzi na wezwanie IOK do złożenia uzupełnień/poprawy/wyjaśnień składane są każdorazowo jako pakiet dokumentów w LSI2014.
3. Każdy pakiet dokumentów zostaje uwierzytelniony (podpisany) przez wnioskodawcę lub osoby upoważnione do reprezentowania wnioskodawcy poprzez wykorzystanie profilu zaufanego ePUAP lub bezpiecznego podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

3.8. Wycofanie wniosku

1. Zarówno w trakcie trwania naboru, w trakcie weryfikacji warunków formalnych, jak i w trakcie oceny wniosku, wnioskodawcy przysługuje prawo do wycofania wniosku o dofinansowanie projektu, bez podania przyczyn.
2. Wycofanie wniosku odbywa się na prośbę wnioskodawcy, podpisaną przez wnioskodawcę lub osoby uprawnione do reprezentowania wnioskodawcy za pośrednictwem LSI2014.
3. Informacja musi zostać przekazana w formie oświadczenia uwierzytelnionego przez wnioskodawcę lub osoby uprawnione do reprezentowania wnioskodawcy, poprzez wykorzystanie profilu zaufanego ePUAP lub bezpiecznego podpisu elektronicznego.
4. Wycofanie wniosku o dofinansowanie projektu po zakończeniu oceny danego wniosku, jednak przed podpisaniem umowy o dofinansowanie oznacza rezygnację z ubiegania się o dofinansowanie.

IV. WYMAGANIA KONKURSU

4.1. Podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie

Do konkursu w ramach Osi Priorytetowej 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna, Działanie 5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw, RPO WL mogą przystąpić wnioskodawcy wskazani poniżej:

- **Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa** (zgodnie z definicją zawartą w Rozporządzeniu Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu);
- **Spółki prawa handlowego**, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki.

4.1.1. Rodzaje przedsiębiorstw brane pod uwagę przy obliczaniu liczby personelu i kwot finansowych

1. **Przedsiębiorstwo samodzielne** oznacza każde przedsiębiorstwo, które nie jest zakwalifikowane jako przedsiębiorstwo partnerskie w rozumieniu pkt 2., ani jako przedsiębiorstwo powiązane w rozumieniu pkt 3.
2. **Przedsiębiorstwa partnerskie** oznaczają wszystkie przedsiębiorstwa, które nie zostały zakwalifikowane jako przedsiębiorstwa powiązane w rozumieniu pkt 3. i między którymi istnieją następujące związki: przedsiębiorstwo działające na rynku wyższego szczebla (typu upstream) posiada, samodzielnie lub wspólnie z co najmniej jednym przedsiębiorstwem powiązaniem w rozumieniu pkt 3. co najmniej 25 % kapitału innego przedsiębiorstwa działającego na rynku niższego szczebla (typu downstream) lub praw głosu w takim przedsiębiorstwie. Przedsiębiorstwo można jednak zakwalifikować jako samodzielne i w związku z tym niemające żadnych przedsiębiorstw partnerskich, nawet jeśli niżej wymienieni inwestorzy osiągnęli lub przekroczyli pułap 25 %, pod warunkiem że nie są oni powiązani w rozumieniu pkt 3., indywidualnie ani wspólnie, z danym przedsiębiorstwem, publiczne korporacje inwestycyjne, spółki venture capital, osoby fizyczne lub grupy osób fizycznych prowadzące regularną działalność inwestycyjną w oparciu o venture capital, które inwestują w firmy nienotowane na giełdzie (tzw. „anioły biznesu”), pod warunkiem że całkowita kwota inwestycji tych inwestorów w jedno przedsiębiorstwo nie przekroczy 1 250 000 EUR;
 - a) uczelnie wyższe lub ośrodki badawcze nienastawione na zysk;
 - b) inwestorzy instytucjonalni, w tym fundusze rozwoju regionalnego;
 - c) niezależne władze lokalne z rocznym budżetem poniżej 10 milionów EUR oraz liczbą mieszkańców poniżej 5 000.
3. **Przedsiębiorstwa powiązane** oznaczają przedsiębiorstwa, które pozostają w jednym z poniższych związków:
 - a) przedsiębiorstwo ma większość praw głosu w innym przedsiębiorstwie w roli udziałowca/akcjonariusza lub członka;
 - b) przedsiębiorstwo ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innego przedsiębiorstwa;
 - c) przedsiębiorstwo ma prawo wywierać dominujący wpływ na inne przedsiębiorstwo na podstawie umowy zawartej z tym przedsiębiorstwem lub postanowień w jego statucie lub umowie spółki;
 - d) przedsiębiorstwo będące udziałowcem/akcjonariuszem lub członkiem innego przedsiębiorstwa kontroluje samodzielnie, na mocy umowy z innymi udziałowcami/akcjonariuszami lub członkami tego przedsiębiorstwa, większość praw głosu udziałowców/akcjonariuszy lub członków w tym przedsiębiorstwie.

Zakłada się, że wpływ dominujący nie istnieje, jeżeli inwestorzy wymienieni w pkt 2. akapit drugi nie angażują się bezpośrednio lub pośrednio w zarządzanie danym przedsiębiorstwem, bez uszczerbku dla ich praw jako udziałowców/akcjonariuszy.

Przedsiębiorstwa, które pozostają w jednym ze związków opisanych w akapicie pierwszym za pośrednictwem co najmniej jednego przedsiębiorstwa, lub jednego z inwestorów, o których mowa w ppkt 2., również uznaje się za powiązane. Przedsiębiorstwa pozostające w jednym z takich związków za pośrednictwem osoby fizycznej lub grupy osób fizycznych działających wspólnie również uznaje się za przedsiębiorstwa powiązane, jeżeli prowadzą one swoją działalność lub część działalności na tym samym rynku właściwym lub rynkach pokrewnych.

Za **rynek pokrewny** uważa się rynek dla danego produktu lub usługi znajdujący się bezpośrednio na wyższym lub niższym szczeblu rynku w stosunku do rynku właściwego.

Poza przypadkami określonymi w pkt 2. akapit drugi przedsiębiorstwa nie można uznać za małe lub średnie przedsiębiorstwo, jeżeli 25% lub więcej kapitału lub praw głosu kontroluje bezpośrednio lub pośrednio, wspólnie lub indywidualnie, co najmniej jeden organ publiczny.

Przedsiębiorstwa mogą złożyć oświadczenie o swoim statusie prawnym przedsiębiorstwa samodzielnego, przedsiębiorstwa partnerskiego lub przedsiębiorstwa powiązanego, załączając dane dotyczące pułapów zatrudnienia oraz pułapów finansowych określających kategorie przedsiębiorstw (MŚP).

Oświadczenie można złożyć nawet wtedy, gdy kapitał jest rozdrobniony w stopniu uniemożliwiającym określenie właściciela, w którym to przypadku przedsiębiorstwo w dobrej wierze oświadcza, że w sposób prawnie uzasadniony może przyjąć, iż 25% lub więcej jego kapitału nie jest w posiadaniu innego przedsiębiorstwa ani we wspólnym posiadaniu większej liczby powiązanych przedsiębiorstw. Oświadczenia takie nie wykluczają kontroli i postępowań wyjaśniających przewidzianych w przepisach krajowych lub unijnych.

4.1.2. Dane wykorzystywane do określania liczby personelu i kwot finansowych oraz okresy referencyjne

Do określania liczby personelu i kwot finansowych wykorzystuje się dane odnoszące się do ostatniego zatwierzonego okresu obrachunkowego i obliczane w skali rocznej. Uwzględnia się je począwszy od dnia zamknięcia ksiąg rachunkowych. Kwota wybrana jako obrót jest obliczana z pominięciem podatku VAT i innych podatków pośrednich. Jeżeli w dniu zamknięcia ksiąg rachunkowych dane przedsiębiorstwo stwierdza, że w skali rocznej przekroczyło pułapy zatrudnienia lub pułapy finansowe określone art. 2 Załącznika nr I do Rozporządzenia 651/2014 lub spadło poniżej tych pułapów, uzyskanie lub utrata statusu średniego, małego lub mikroprzedsiębiorstwa następuje tylko wówczas, gdy zjawisko to powtórzy się w ciągu dwóch kolejnych okresów obrachunkowych.

W przypadku nowo utworzonych przedsiębiorstw, których księgi rachunkowe nie zostały jeszcze zatwierdzone, odpowiednie dane pochodzą z szacunków dokonanych w dobrej wierze w trakcie roku obrotowego.

Zgodnie z art. 4 Załącznika nr I do Rozporządzenia 651/2014 przez zatwierdzony okres obrachunkowy należy rozumieć okres zamknięty bez względu na termin zatwierdzenia ksiąg rachunkowych. W odniesieniu do przedsiębiorstw nowopowstałych, które nie mają jeszcze zamkniętego pierwszego okresu obrachunkowego, dane służące do określenia statusu MŚP powinny pochodzić z szacunków dokonanych w dobrej wierze w trakcie roku obrotowego. Wszelkie przyjęte przez wnioskodawcę wartości powinny znajdować oparcie w dokumentacji przedsiębiorstwa, a zakładane prognozy dotyczące poziomu zatrudnienia oraz wyników finansowych należy stosownie umotywić i uwiarygodnić.

Liczba personelu odpowiada liczbie rocznych jednostek pracy (RJP), to jest liczbie pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy w obrębie danego przedsiębiorstwa lub w jego imieniu w ciągu całego uwzględnianego roku referencyjnego. Praca osób, które nie przepracowały pełnego roku, osób, które pracowały w niepełnym wymiarze godzin, bez względu na długość okresu zatrudnienia, lub pracowników sezonowych jest obliczana jako część ułamkowa RJP. W skład personelu wchodzi:

- a) pracownicy;
- b) osoby pracujące dla przedsiębiorstwa, podlegające mu i uważane za pracowników na mocy prawa krajowego;
- c) właściciele-kierownicy;
- d) partnerzy prowadzący regularną działalność w przedsiębiorstwie i czerpiący z niego korzyści finansowe.

Praktykanci lub studenci odbywający szkolenie zawodowe na podstawie umowy o praktyce lub szkoleniu zawodowym nie wchodzi w skład personelu. Nie wlicza się okresu trwania urlopu macierzyńskiego ani wychowawczego.

4.2. Typy projektów

W ramach konkursu wsparcie mogą uzyskać następujące typy projektów:

1. Głęboka termomodernizacja obiektów w przedsiębiorstwach.
2. Technologie odzysku energii wraz z systemem wykorzystania energii ciepła odpadowego w ramach przedsiębiorstwa.
3. Zastosowanie technologii efektywnych energetycznie w przedsiębiorstwach, w tym przebudowa lub wymiana na energooszczędne urządzenia i instalacje technologiczne, oświetlenie oraz ciągi transportowe linii produkcyjnych.
4. Budowa i przebudowa/wymiana źródeł ciepła, w tym zastosowanie systemów grzewczych opartych na odnawialnych źródłach energii (o ile wynika to z przeprowadzonego audytu energetycznego).
5. Przebudowa linii produkcyjnych na bardziej efektywne energetycznie.

W ramach ww. typów projektów polegających na poprawie efektywności energetycznej możliwa jest budowa/rozbudowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej kogeneracji oraz budowa i przebudowa instalacji OZE (o ile wynika to z przeprowadzonego audytu energetycznego).

Ponadto jednym z elementów projektu może być wprowadzenie systemów zarządzania energią w przedsiębiorstwie (o ile wynika to z audytu energetycznego).

Jako element powyższych typów projektów możliwa będzie realizacja działań zakładających ograniczenie wytwarzania odpadów w celu ich ponownego wykorzystania w procesie produkcyjnym.

4.3. Limity i ograniczenia w realizacji projektów

1. Wsparcie w ramach Działania nie może być udzielone w zakresie w jakim jest wykluczone w art. 1 ust. 2 - 5 Rozporządzenia Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu oraz w art. 1 ust. 1 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.
2. Wszystkie projekty wspierane w ramach Działania będą musiały wykazać wyraźny pozytywny wpływ na środowisko, przedstawiony w formie oszczędności energii, obniżonej emisji CO₂ i pyłu PM₁₀, zgodnie z zapisami Dyrektywy 2008/50/EC, do atmosfery lub wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Powyższy zakres inwestycji musi wynikać z przeprowadzonego audytu energetycznego.
3. Wszystkie projekty uzyskujące wsparcie, będą musiały wykazać efektywność kosztową. Preferowane będą projekty zwiększające efektywność energetyczną powyżej 60%, natomiast projekty z zakresu głębokiej, kompleksowej modernizacji energetycznej zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do dofinansowania.
4. Projekty z zakresu budowy wyłącznie nowych instalacji kogeneracji zwiększające efektywność energetyczną poniżej 10% nie będą kwalifikowały się do dofinansowania. Warunek ten będzie spełniony, gdy Wnioskodawca wykaże, że osiągnięty zostanie wzrost efektywności energetycznej o co najmniej 10% w porównaniu do rozdzielonej produkcji energii cieplnej i elektrycznej przy zastosowaniu najlepszych dostępnych technologii.
5. W przypadku projektów, w których planowana jest wymiana źródła ciepła, w tym zmiana stosowanego paliwa w piecach indywidualnych, wprowadzenie mikrokogeneracji lub wysokosprawnej kogeneracji (wyłącznie w zakresie przebudowy istniejących instalacji) wsparcie może zostać udzielone wyłącznie jeżeli w wyniku realizacji inwestycji osiągnięta zostanie redukcja emisji CO₂ o co najmniej 30% (warunek ma zastosowanie również w przypadku wprowadzania odnawialnego źródła energii do przebudowy istniejących instalacji).
6. W przypadku projektu dotyczącego wymiany/likwidacji starego źródła ciepła (jako element projektu) wnioskodawca może albo zastosować system grzewczy oparty o odnawialne źródła energii albo może nabyć nowe urządzenia grzewcze spalające wyłącznie biomasę lub wykorzystujące paliwa gazowe. Urządzenia te muszą spełniać normy obowiązujące od 2020 r. dotyczące emisji zanieczyszczeń oraz minimalny wymagany od 2020 r. poziom efektywności energetycznej (określone w środkach wykonawczych do Dyrektywy 2009/125/WE z 21.10.2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią).

7. Dodatkowo w przypadku projektów dotyczących wymiany/likwidacji starego źródła ciepła w budynku wsparcie możliwe jest wyłącznie gdy wnioskodawca przeprowadza jednocześnie termomodernizację (rozumianą jako poprawa izolacyjności przegród budowlanych w celu zmniejszenia zapotrzebowania na energię) lub taka termomodernizacja została już wykonana.
8. Wymiana źródła ciepła będzie niekwalifikowalna, jeżeli budynek jest podłączony do sieci ciepłowniczej/chłodniczej lub możliwe i racjonalne pod względem ekonomicznym jest jego podłączenie do ww. sieci.
9. Wnioskodawca w projekcie ma obowiązek uwzględnić urządzenia służące do rozliczania ciepła (indywidualne liczniki ciepła, ciepłej wody) oraz chłodu oraz urządzenia utrzymujące zadaną temperaturę poprzez aktywne działanie (termostaty) i/lub regulatory różnicy ciśnień (zawory podpijonowe) jeżeli konieczność wprowadzenia ww. instalacji będzie wynikać z przeprowadzonego audytu energetycznego.
10. W przypadku pomocy udzielonej z EFSI dużemu przedsiębiorcy Instytucja Pośrednicząca uzyska zapewnienie od tego przedsiębiorcy, że wkład finansowy z funduszy nie spowoduje znacznej utraty miejsc pracy w zakresie takiej samej lub podobnej działalności w istniejących lokalizacjach tego przedsiębiorcy na terytorium Unii Europejskiej w związku z realizacją dofinansowywanego projektu.
11. Wsparcie w ramach Działania jest zgodne z *Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020*, w szczególności wsparcie jest udzielane projektom uwzględniającym koncepcję uniwersalnego projektowania, zgodnie z *ww. Wytycznymi*.
12. Wsparcie w ramach Działania nie może być udzielone przedsiębiorstwom w trudnej sytuacji w rozumieniu art. 2 ust. 18 Rozporządzenia 651/2014.
13. Pomoc nie może zostać udzielona ani wypłacona przedsiębiorcy, na którym ciąży obowiązek zwrotu pomocy publicznej, wynikający z decyzji Komisji Europejskiej uznającej taką pomoc za niezgodną z prawem oraz z rynkiem wewnętrznym.
14. Wsparcie może zostać przyznane wyłącznie na koszty inwestycji wynikające bezpośrednio z przeprowadzonego i dołączonego do wniosku o dofinansowanie audytu energetycznego.
15. Projekty z zakresu energetycznego wykorzystania biomasy, projekty w zakresie budowy nowych instalacji wysokosprawnej kogeneracji oraz projekty w zakresie budowy nowych, innych małych obiektów i urządzeń energetycznych spalania tj. lokalnych kotłowni, przyczyniające się do redukcji emisji CO₂ poniżej 20% lub przyczyniające się do redukcji emisji pyłu PM₁₀ poniżej 10% nie będą kwalifikowały się do wsparcia.
16. Projekty dotyczące wymiany źródła ciepła nie będą kwalifikowały się do wsparcia, jeżeli budynek jest podłączony do sieci ciepłowniczej/chłodniczej lub w okresie realizacji programu, czyli do 2023 planowane jest jego podłączenie do ww. sieci lub możliwe i racjonalne pod względem ekonomicznym jest jego podłączenie do ww. sieci.

17. W przypadku gdy w projekcie zaplanowano zastosowanie instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii to jej budowa musi wynikać z przeprowadzonego audytu energetycznego oraz musi być w pełni dedykowana potrzebom energetycznym obiektu poddanego termomodernizacji. Instalacje wykorzystujące odnawialne źródła energii nie spełniające powyższych warunków nie będą kwalifikowały się do wsparcia.
18. Pomoc nie może zostać przyznana, w przypadku gdy realizowane w ramach projektu usprawnienia mają na celu zapewnienie przestrzegania przez przedsiębiorstwa już przyjętych norm unijnych, nawet jeżeli normy te jeszcze nie obowiązują.
19. Spółki prawa handlowego z większością udziałów jednostek samorządu terytorialnego świadczące opiekę szpitalną będą mogły uzyskać wsparcie, w przypadku, gdy ich funkcjonowanie w publicznym systemie ochrony zdrowia wynika z map potrzeb zdrowotnych opracowanych przez Ministerstwo Zdrowia.
20. Z możliwości ubiegania się o wsparcie wyłączone są spółdzielnie mieszkaniowe.
21. Pomoc nie może zostać przyznana, w przypadku gdy realizowana w ramach projektu inwestycja będzie dotyczyła nieruchomości mieszkalnej.
22. Pomoc nie może zostać przyznana, w przypadku gdy realizowana w ramach projektu inwestycja będzie dotyczyła nieruchomości nieoddanej do użytkowania.
23. Pomoc nie może zostać przyznana, w przypadku gdy realizowana w ramach projektu inwestycja będzie dotyczyła nieruchomości nieposiadającej źródła ciepła (ogrzewania).
24. Projekt polegający na wymianie pojedynczych maszyn produkcyjnych, jeżeli nie stanowią one linii produkcyjnej nie kwalifikują się do wsparcia.

4.4. Polityki horyzontalne

Zgodnie z zapisami art. 5, 7 i 8 Rozporządzenia ogólnego 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. należy przestrzegać – na każdym z etapów realizacji Programu tj. zarówno w trakcie jego programowania, jak i wdrażania – zasad horyzontalnych: równości szans i niedyskryminacji, równości mężczyzn i kobiet, zrównoważonego rozwoju, a także partnerstwa.

W związku z powyższym projekty realizowane w ramach RPO WL 2014-2020 muszą przyczyniać się do realizacji opisanych poniżej zasad horyzontalnych.

Zasada równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, jest jedną z naczelnych polityk horyzontalnych UE, której propagowanie ma na celu zapobieganie wszelkim formom dyskryminacji, nie tylko ze względu na płeć, ale również z powodu rasy lub pochodzenia etnicznego, religii lub światopoglądu, niepełnosprawności, wieku lub orientacji seksualnej. Powinno się to wyrażać w konkretnym zakresie interwencji mającym na celu nie tylko wspieranie równości szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy, ale także zapewnienie jednakowego dostępu wszystkich osób do edukacji, informacji i zatrudnienia, co przyczyni się do zapobiegania powstawaniu problemów społecznych, tj. bezrobociu czy ubóstwu. Poprzez eliminację wszelkich barier fizycznych, finansowych, socjalnych czy psychologicznych, utrudniających lub zniechęcających do brania pełnego udziału w życiu społeczeństwa

należy dążyć do umożliwienia wszystkim osobom czynnego uczestnictwa w rynku pracy i integracji z otoczeniem.

Kolejną, zasadą o charakterze horyzontalnym jest **zasada równouprawnienia płci**, której przestrzeganie ma prowadzić do osiągnięcia stanu, w którym kobietom i mężczyznom przypisuje się taką samą wartość społeczną, a tym samym gwarantuje jednakowe prawa i obowiązki a także równy dostęp do zasobów – środków finansowych, szans rozwoju – z których mogliby korzystać. Zasada ta jest ściśle powiązana z zasadą równości szans i niedyskryminacji, zatem działania podejmowane na rzecz realizacji obu ww. zasad powinny być skoordynowane. W sposób szczególny przez promowanie równości płci należy rozumieć inicjatywy przyczyniające się do zwiększenia trwałego udziału kobiet i mężczyzn w zatrudnieniu, kształceniu i szkoleniu oraz rozwoju ich kariery, ograniczenia segregacji na rynku pracy, zwalczania stereotypowego postrzegania ról kobiecych i męskich w życiu zawodowym i społecznym, a także popularyzacji i praktycznego stosowania elastycznych form zatrudnienia wśród pracodawców.

W zapisach RPO WL 2014-2020 obie ww. kwestie tj. równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz zapewnienie równości szans wszystkim grupom społecznym, w szczególności tym narażonym na dyskryminację, potraktowane zostały horyzontalnie, tym samym powinny znaleźć odzwierciedlenie we wszystkich projektach dofinansowanych w ramach Programu. Ponadto reguły obu zasad horyzontalnych znajdą odbicie we właściwych kryteriach wyboru projektów, a zobowiązania dla beneficjentów do ich przestrzegania wynikać będą z postanowień umowy o dofinansowanie realizacji projektu. Zasady te będą również odzworowane w wielu wskaźnikach Programu, których monitorowanie posłuży ocenie, czy założone w tym zakresie cele zostały osiągnięte.

Sposób realizacji wyżej opisanych polityk horyzontalnych został szczegółowo uregulowany w Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 dalej Wytyczne horyzontalne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji.

Poza tym więcej szczegółowych informacji, o tym jakie prawa mają osoby z niepełnosprawnościami jako uczestnicy projektów unijnych oraz jakie obowiązki muszą spełnić projektodawcy i instytucje korzystające ze środków unijnych, aby zapewnić dostępność realizowanych projektów, można znaleźć w poradniku Ministerstwa Rozwoju Jak realizować zasadę równości szans kobiet i mężczyzn w projektach finansowanych z funduszy europejskich 2014-2020 oraz w publikacji wydanej przez Ministerstwo Rozwoju stanowiącej uzupełnienie ww. Wytycznych, pt. Realizacja zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Poradnik dla realizatorów projektów i instytucji systemu wdrażania Funduszy Europejskich 2014-2020.

W poradniku tym zamieszczone zostały przykłady dobrych praktyk (projektów) oraz przykłady rozwiązań z zakresie produktów dostępnych dla wszystkich w odniesieniu do inwestycji współfinansowanych ze środków EFRR.

Równie ważną polityką horyzontalną UE stała się **zasada zrównoważonego rozwoju**, która zakłada minimalizację oddziaływania działalności człowieka na środowisko, w tym znalezienie równowagi pomiędzy ochroną środowiska, postępem gospodarczym i rozwojem społecznym. Polityka ta bowiem

nakierowana jest na zachowanie, ochronę i poprawę jakości środowiska naturalnego, m.in. poprzez ograniczanie szkodliwego wpływu produkcji i konsumpcji na jego stan, tak aby nie tylko obecne, ale i przyszłe pokolenia mogły korzystać z jego bioróżnorodności i bogactwa. Rozwój gospodarczy i cywilizacyjny obecnej generacji nie powinien bowiem odbywać się kosztem wyczerpywania zasobów nieodnawialnych i niszczenia środowiska.

Kolejną zasadą, która odgrywa kluczowe znaczenie jest **zasada partnerstwa**. Na praktyczną realizację zasady partnerstwa położono szczególnie duży nacisk podczas prac w trakcie opracowywania samego Programu. Partnerzy spoza administracji zaangażowani zostali zarówno w prace zespołów roboczych, jak i w proces konsultacji społecznych. Uwzględnienie idei partnerstwa na wszystkich etapach przygotowania i zarządzania Programem ma na celu wypracowanie regionalnego konsensusu, co do dokonanych w nim rozstrzygnięć oraz ułatwienie dialogu przy podejmowaniu decyzji. Na etapie realizacji Programu partnerzy, w tym partnerzy społeczno-gospodarczy oraz organizacje pozarządowe, zostali aktywnie włączeni w proces wdrażania, monitorowania i ewaluacji RPO WL 2014-2020 m.in. poprzez udział w pracach Komitetu Monitorującego RPO WL 2014-2020. Zasada partnerstwa w ramach Programu realizowana będzie także przez premiowanie przedsięwzięć realizowanych w sposób partnerski. Sposób realizacji tej polityki horyzontalnej został szczegółowo uregulowany w Wytycznych w zakresie realizacji zasady partnerstwa na lata 2014-2020.

4.4.1. Realizacja zasady równości szans i niedyskryminacji

Niezależnie od wymogów wynikających z Rozporządzenia ogólnego 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. zapisy ratyfikowanej w dniu 6 września 2012 r. przez Polskę Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych zobowiązują Polskę do zwiększenia możliwości korzystania z praw przez osoby z niepełnosprawnościami, w tym eliminacji barier oraz zapewnienia pełnego uczestnictwa we wszystkich sferach życia.

Na tej podstawie projektodawca ubiegający się o dofinansowanie realizacji projektu zobowiązany jest przedstawić we wniosku o dofinansowanie projektu sposób realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami w ramach projektu.

Zgodnie z Wytycznymi horyzontalnymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji realizacja zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (zasada dostępności) w projektach współfinansowanych z funduszy unijnych powinna być realizowana na wszystkich etapach wdrażania projektu, w tym na etapie przygotowania projektu czyli analizy, definiowania celów, planowania działań i budżetu, określania rezultatów, a także podczas jego realizacji, rozliczania, monitorowania i kontroli.

Zasada może być realizowana poprzez zastosowanie **uniwersalnego projektowania** oraz **mechanizmu racjonalnych usprawnień**. Są to narzędzia umożliwiające kompleksowe podejście do planowania i projektowania zarówno produktów jak i odpowiedniego otoczenia, mając na celu promowanie społeczeństwa włączającego wszystkich obywateli oraz zapewniając im pełną równość oraz możliwość uczestnictwa.

Uniwersalne projektowanie jest, to projektowanie produktów oraz otoczenia tak, aby były one dostępne dla wszystkich ludzi, (osób niepełnosprawnych, seniorów, matek i ojców z wózkami dziecięcymi, osób wysokich, otyłych, kobiet w ciąży itp.) w największym możliwym stopniu, bez potrzeby adaptacji bądź wyspecjalizowanego projektowania.

W sytuacjach wyjątkowych dopuszcza się odstępstwa od ww. wymogu, pod warunkiem rzeczowego uzasadnienia w treści wniosku o dofinansowanie, dlaczego projekt nie będzie spełniał wymogu dostępności poprzez koncepcje uniwersalnego projektowania. Zasadność takiego wyłączenia każdorazowo jest oceniona przez Instytucję Organizującą Konkurs podczas weryfikacji wniosków o dofinansowanie. W przypadku każdej nowotworzonej inwestycji konieczna jest zatem ocena zgodności danego produktu z koncepcją uniwersalnego projektowania a mechanizm racjonalnych usprawnień (został poniżej opisany), powinien być stosowany jedynie po wcześniejszym stwierdzeniu braku możliwości zastosowania koncepcji uniwersalnego projektowania. Ewentualna neutralność projektu w stosunku do zasady dostępności, powinna być rozumiana w kategoriach wyjątku od reguły i nie powinna być przesłanką do przyznawania jakichkolwiek punktów. Przykładem projektu neutralnego może być np. budowa i przebudowa instalacji służącej do produkcji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Należy jednocześnie podkreślić, iż przyjęcie do realizacji projektów, w przypadku których aspekt zapewnienia dostępności został w nieuzasadniony sposób pominięty, stanowi naruszenie przepisów Rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Należy również zauważyć, iż jeśli przynajmniej jeden z elementów projektu realizuje zasadę dostępności, nie jest to projekt neutralny.

Drugim narzędziem jest **mechanizm racjonalnych usprawnień**. Mechanizm ten jest definiowany, jako konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nienakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami. Mechanizm racjonalnych usprawnień znajduje więc zastosowanie w przypadku gdy nie ma możliwości realizacji wsparcia w środowisku wprost dostępnym lub gdy koszt uzyskania dostępności byłby wysoki. Mechanizm racjonalnych usprawnień to mechanizm uruchamiany dopiero w trakcie realizacji projektu, gdy do udziału w projekcie zgłoszą się osoby z niepełnosprawnością, których udziału nie przewidziano na etapie przygotowania projektu. Pozwala on na elastyczne reagowanie na potrzeby uczestników i zapewnia im optymalne (szyte na miarę) usprawnienia. Limit kosztów dostosowania projektu do potrzeb uczestnika i/lub personelu z niepełnosprawnością wynika z obowiązujących Wytycznych horyzontalnych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji. Uruchomienie tego mechanizmu może być finansowane w ramach elastyczności budżetu projektu. W zależności od potrzeb istnieje możliwość utworzenia rezerwy środków przeznaczonej na finansowanie wydatków związanych z tym mechanizmem. Każdorazowe uruchomienie mechanizmu racjonalnych usprawnień musi zostać poprzedzone stosownym wnioskiem Beneficjenta do IZ RPO oraz znaleźć odzwierciedlenie w poprawionym wniosku o dofinansowanie, w szczególności w budżecie projektu.

Projektodawca w celu zapewnienia dostępności projektu dla osób z niepełnosprawnościami, ma możliwość zastosowania w projekcie kosztów związanych z mechanizmem racjonalnych usprawnień wtedy, gdy nie przewidział uczestnictwa w projekcie osób ze szczególnym rodzajem niepełnosprawności.

Trzeba jednak pamiętać, że racjonalne usprawnienia powinny być mechanizmem wtórnym w zakresie zapewnienia dostępności, gdyż z zasady każde wsparcie, zarówno w projektach dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami, jak i ogólnodostępnych, powinno być dostępne.

W ramach przykładowego katalogu kosztów racjonalnych usprawnień jest możliwe sfinansowanie np.:

- kosztów specjalistycznego transportu na miejsce realizacji wsparcia;
- dostosowania architektonicznego budynków niedostępnych (np. zmiana miejsca realizacji projektu; budowa tymczasowych podjazdów; montaż platform, wind, podnośników; właściwe oznakowanie budynków poprzez wprowadzanie elementów kontrastowych i wypukłych celem właściwego oznakowania dla osób niewidomych i słabowidzących itp.);
- dostosowania infrastruktury komputerowej (np. wynajęcie lub zakup i instalacja programów powiększających, mówiących, kamer do kontaktu z osobą posługującą się językiem migowym, drukarek materiałów w alfabecie Braille'a);
- dostosowania akustycznego (wynajęcie lub zakup i montaż systemów wspomagających słyszenie, np. pętli indukcyjnych, systemów FM);
- asystenta tłumaczącego na język łąwszy;
- asystenta osoby z niepełnosprawnością;
- tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika;
- przewodnika dla osoby mającej trudności w widzeniu;
- alternatywnych form przygotowania materiałów projektowych (szkoleniowych, informacyjnych, np. wersje elektroniczne dokumentów, wersje w druku powiększonym, wersje pisane alfabetem Braille'a, wersje w języku łąwszym, nagranie tłumaczenia na język migowy na nośniku elektronicznym, itp.);
- zmiany procedur;
- wydłużonego czasu wsparcia (wynikającego np. z konieczności wolniejszego tłumaczenia na język migowy, wolnego mówienia, odczytywania komunikatów z ust, stosowania języka łąwego itp.);
- dostosowania posiłków, uwzględniania specyficznych potrzeb żywieniowych wynikających z niepełnosprawności.

Zastosowanie mechanizmu racjonalnych usprawnień możliwe jest w przypadku remontów i dostosowań. O ile niedopuszczalne jest zaprojektowanie nowego budynku w taki sposób żeby istniała w nim konieczność stosowania np. schodołazu oraz sam zakup takiego sprzętu byłby niekwalifikowany to jeśli inwestycja polega na niewielkim remoncie albo dotyczy obiektu objętego nadzorem konserwatora zabytków (który nie wyrazi zgody na budowę windy) można zastosować racjonalne usprawnienie w postaci schodołazu. W takiej sytuacji zakup takiego sprzętu mógłby być kosztem kwalifikowanym.

Informacje o zapewnieniu zasady dostępności – w tym przede wszystkim koncepcji uniwersalnego projektowania i równego dostępu – muszą być uwzględnione we wniosku o dofinansowanie.

We wniosku o dofinansowanie projektów infrastrukturalnych w zależności od ich specyfiki powinny znaleźć się informacje dotyczące:

- stosowania standardu WCAG 2.0 przynajmniej na poziomie AA – w odniesieniu do stron internetowych, systemów teleinformatycznych i dokumentów,

- uwzględnienia w promocji inwestycji usług dostępnościowych – na przykład poprzez informacje, że materiały promocyjne dotyczące inwestycji (filmy itp.) będą zawierały napisy, tłumacza PJM i audiodeskrypcję,
- spełnienia zasady dostępności zgodnie z Wytycznymi horyzontalnymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, neutralność może dotyczyć wyjątkowych projektów,
- gdzie zasada dostępności produktów projektu nie ma zastosowania (np. budowa i przebudowa instalacji służącej do produkcji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych) musi też zawsze zostać wyczerpująco uzasadniona i oceniona przez KOP,
- spełnienia wymogów architektonicznych – zapisy o stosowaniu zasady projektowania uniwersalnego, a w opisie dostępności (najlepiej przedstawionym jako załącznik) – szczegółowe opisy dotyczące różnych grup osób z niepełnosprawnościami. Powinny zostać tam zawarte jako minimum informacje, które będą odpowiedzią na pytania z załącznika nr 1 d Wytycznych programowych : Lista sprawdzająca: Jak sprawdzić, czy inwestycja (budynek) jest dostępna dla wszystkich?

spełnienia wymogów transportowych – zapisy dotyczące usług dostępnych: dostosowań w środkach transportu, zobowiązań do wprowadzenia do SIWZ zapisów w odniesieniu do: miejsc dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Projekt infrastrukturalny nie realizuje zasady dostępności gdy:

- nie ma żadnych informacji we wniosku o dofinansowanie dotyczącej ww. zasady;
- informacje wskazują, że projekt może dyskryminować, np. niezasadna neutralność projektu, w tym jego produktów;
- stosowanie ogólnych sformułowań, np. realizacja projektu jest zgodna z zasadą równości szans, produkty projektu będą dostępne dla wszystkich.

4.4.2. Monitorowanie i sprawozdawczość realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami

Podmioty realizujące projekty powinny we wniosku o płatność sprawozdawać sposób realizacji założeń odnośnie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji opisanych we wniosku o dotację. Szczególnie należy więc zwrócić uwagę na:

- dostępność stron internetowych projektu zgodną ze standardem WCAG 2.0 na poziomie AA,
- dostępność produktów projektu (w tym stosowanie projektowania uniwersalnego),
- zaangażowanie osób z niepełnosprawnościami w procesy konsultacyjne/analizę potrzeb w trakcie realizacji projektu,
- zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami przy realizacji projektu,
- uwzględnianie zasad dostępności w procesie zlecania zamówień publicznych – zapisy SIWZ, stosowanie klauzul społecznych promujących zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

W przypadku braku informacji dotyczących dostępności należy dążyć do ich uzupełnienia. Jeśli braki będą wynikać z niezapewnienia dostępności, powinna być to przesłanka do uznania wydatków za niekwalifikowane. Beneficjenci mogą przedstawiać wyniki zewnętrznych audytów dostępności produktów i działań realizowanych w projektach. Pozwoli to na tzw. uczenie w działaniu, ponieważ obecnie wiedza

dotycząca dostępności nie jest powszechna – zarówno w instytucjach uczestniczących we wdrażaniu funduszy europejskich, jak i wśród projektodawców.

4.4.3. Kontrola – jak zweryfikować czy działania dotyczące zasady dostępności zostały zrealizowane zgodnie z założeniami określonymi we wniosku o dofinansowanie?

Przestrzeganie zasady dostępności jest sprawdzane w ramach standardowych działań kontrolnych.

W trakcie kontroli zwracana będzie szczególna uwaga na zgodność realizowanych inwestycji z opisem dostępności, zawartym we wniosku o dofinansowanie. Na wnioskach o płatność, w tym końcowych, istnieje możliwość przedstawienia przez projektodawcę audytu dostępności i zgodności produktu projektu z zaplanowanym opisem dostępności. Weryfikacja tych elementów przez instytucję powinna być podstawą do oceny poziomu dostępności i kwalifikowalności poniesionych wydatków.

4.4.4. Kontrola dostępności informacji i promocji

Dostępność w kontekście informacji i promocji powinna dotyczyć przynajmniej następujących aspektów:

- możliwość wzięcia udziału przez przyszłych użytkowników inwestycji w spotkaniach promocyjnych/konsultacyjnych;
- dostępność informacji dla ogółu mieszkańców, że projekt został zrealizowany przy wykorzystaniu środków UE.

Ocenie podlega sposób organizacji spotkań dotyczących projektów infrastrukturalnych, na których realizatorzy projektów powinni badać potrzeby osób z niepełnosprawnościami. Spotkania takie są bardzo istotne, ponieważ pozwolą na przygotowanie właściwych rozwiązań związanych z użytecznością danej inwestycji dla jak najszerzej grupy społecznej, a więc będą miały realny wpływ na projekty infrastrukturalne.

4.4.5. Dostępność informacji o projekcie

Weryfikacja w trakcie realizacji projektu powinna polegać na sprawdzeniu, czy realizator zapewnił uniwersalny dostęp do informacji i w uniwersalny sposób promuje projekt:

- dla osób głuchych – czy informacje o projekcie i materiały promocyjne były uzupełnione o tłumaczenie na polski język migowy (PJM)?
- dla osób słabosłyszących – czy materiały wideo zawierające ścieżkę dźwiękową były uzupełnione o napisy, a informacje zawarte w materiałach dźwiękowych (audycje radiowe, podcasty itp.) są także dostępne w formie pisemnej?
- dla osób niewidomych – czy strona www, na której prezentowane są informacje, jest zgodna ze standardem WCAG 2.0 przynajmniej na poziomie AA?
- dla osób słabowidzących – czy strona internetowa zapewnia możliwość zwiększenia/odwrócenia kontrastu, powiększenia czcionki lub zmiany koloru, czy materiały informacyjne w wersji elektronicznej są dostępne?
- dla osób z ograniczoną percepcją – czy język, jakim posługiwano się w procesie informacji i rekrutacji, jest językiem prostym?

- dla osób z problemami z poruszaniem się – czy biuro projektu znajduje się w pomieszczeniu dostępnym architektonicznie?

W sprawozdaniu z realizacji projektu powinno się też znaleźć oświadczenie o zapewnieniu realizacji zasady równości – wraz z uszczegółowieniem, jak była ona realizowana. Sprawdzeniu powinny podlegać następujące cechy miejsc, w których odbywały się spotkania promocyjne/informacyjne itp.:

- odpowiednie miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych poruszających się samochodami;
- łatwy dojazd z parkingu do wejścia dla osób na wózku;
- proste i czytelne dojście dla osób niewidomych, słabowidzących lub poruszających się o kulach;
- drzwi wejściowe odpowiedniej szerokości (minimum 90 cm), aby wjechać wózkiem;
- wejście pozbawione schodów lub z podjazdem dla wózków;
- korytarze i windy dostępne dla osób poruszających się na wózkach;
- winda zaopatrzona w przyciski (nie sensory dotykowe) oznaczone alfabetem Braille'a i komunikaty głosowe;
- informacja w budynku dostosowana do możliwości osób z różnymi niepełnosprawnościami, w tym informacja dotycząca sposobu ewakuacji;
- budynek łatwo osiągalny (blisko położony) dla osób poruszających się komunikacją publiczną;
- toaleta w budynku dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością;
- sala szkoleniowa wyposażona w pętlę indukcyjną dla osób słabosłyszących.

Miejsce spotkań informacyjnych powinno umożliwiać osobie z niepełnosprawnością samodzielne dotarcie. Korzystanie z pomocy asystenta to wybór, a nie obowiązek.

4.4.6. Informowanie o realizacji projektu ze środków UE

Informacja o realizacji projektu infrastrukturalnego ze środków UE powinna spełniać przynajmniej poniższe punkty, żeby mogła być uznana za informację zgodną z Wytycznymi:

- strona internetowa projektu zgodna z WCAG 2.0 na poziomie AA;
- informacja o projekcie w PJM.

Oba wymagania mogą być sprawdzane na etapie analizy sprawozdania końcowego z realizacji projektu. Można wówczas zweryfikować, czy realizatorzy projektu umieścili tłumaczenie na język migowy na stronie internetowej oraz czy przeprowadzili audyt strony w trakcie realizacji.

4.5. Lokalizacja projektu

1. **Projekty muszą być realizowane na terenie województwa lubelskiego.**

4.6. Wymagania w zakresie wskaźników projektu

Wnioskodawca zobowiązany jest do wyboru wszystkich adekwatnych do zakresu rzeczowego projektu wskaźników produktu i rezultatu, które zostały określone w załączniku nr 5 do Regulaminu konkursu.

V. ZASADY FINANSOWANIA PROJEKTU

5.1. Poziom dofinansowania, wartość projektu oraz wkład własny

1. Maksymalny dopuszczalny procentowy poziom dofinansowania projektu z EFRR:
 - Mikro i małe przedsiębiorstwa: **65%**
 - Średnie przedsiębiorstwa: **55%**
 - Duże przedsiębiorstwa: **45%**
2. Do skorygowania kosztów kwalifikowalnych zgodnie z zastosowaną luką w finansowaniu zobligowane są duże przedsiębiorstwa, składające projekt generujący dochód, w którym wartość wydatków kwalifikowalnych przekracza równowartość 1 mln EUR. Do przeliczenia równowartości 1 mln EUR należy zastosować kurs wymiany EUR/PLN, stanowiący średnią arytmetyczną kursów średnich miesięcznych Narodowego Banku Polskiego (tabela: kursy średnioważone walut obcych w złotych), z ostatnich sześciu miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie².
3. Minimalny wkład własny beneficjenta rozumiany jako % wydatków kwalifikowalnych:
 - Mikro i małe przedsiębiorstwa: **35%**
 - Średnie przedsiębiorstwa: **45%**
 - Duże przedsiębiorstwa: **55%**
4. Minimalna wartość projektu: **brak ograniczeń kwotowych**
5. Maksymalna wartość projektu:
 - dla przedsiębiorstw z sektora MŚP: **brak ograniczeń kwotowych**
 - dla dużych przedsiębiorstw, w których większość udziałów lub akcji posiada jednostka samorządu terytorialnego: **2 mln euro**³
6. Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: **brak ograniczeń kwotowych**
7. Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: **brak ograniczeń kwotowych**
8. Minimalna dopuszczalna kwota dofinansowania: **brak ograniczeń kwotowych**
9. Maksymalna dopuszczalna kwota dofinansowania projektu:
 - dla przedsiębiorstw z sektora MŚP: **1 500 000 PLN**
 - dla przedsiębiorstw spoza sektora MŚP: **3 000 000 PLN**

² Kursy publikowane są na stronie [www: http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/kursy/kursy_archiwum.html](http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/kursy/kursy_archiwum.html)

³ Kwota w PLN przeliczona będzie wg kursu EBC z przedostatniego dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym został ogłoszony nabór projektów w trybie konkursowym

5.2. Wymagania w zakresie udokumentowania wkładu własnego

Wnioskodawca zobowiązany jest do udokumentowania posiadania środków finansowych na realizację projektu. Wykazanie środków finansowych możliwe jest m.in. poprzez:

- przedstawienie sprawozdań finansowych za trzy ostatnie zamknięte okresy obrachunkowe, z których będzie jasno wynikało, że zysk netto, przynajmniej w jednym z dwóch ostatnich zamkniętych okresów obrachunkowych przekraczał wartość wkładu własnego odnoszącego się do kosztów kwalifikowalnych ujętych w projekcie oraz wnioskodawca musi posiadać stabilną sytuację finansową;
- przedstawienie innych dokumentów finansowych potwierdzających posiadanie środków pieniężnych gwarantujących finansowe wykonanie projektu (w wysokości co najmniej wkładu własnego odnoszącego się do kosztów kwalifikowalnych ujętych w projekcie), tj.:
 - promesa kredytowa/promesa leasingu finansowego /promesa pożyczki inwestycyjnej, wystawiona na podstawie zweryfikowanej przez bank zdolności finansowej wnioskodawcy wraz z oświadczeniem o dostarczeniu kopii umowy kredytowej/umowy leasingowej/umowy pożyczki inwestycyjnej po podpisaniu umowy o dofinansowanie;
 - aktualny wyciąg z rachunku bankowego potwierdzony przez pracownika banku podpisem i pieczęcią bankową lub zawierający adnotację o tym, iż dany wyciąg został wygenerowany elektronicznie na podstawie art. 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 1988 z późn. zm.), oraz że nie wymaga podpisu ani stempla;
 - zaświadczenie bankowe o posiadaniu przez wnioskodawcę na rachunku bankowym środków finansowych w określonej wysokości. Zaświadczenie powinno być potwierdzone przez pracownika banku podpisem i pieczęcią bankową;
 - umowa pożyczki sporządzona w formie aktu notarialnego;
- przedstawienie innych dodatkowych dokumentów potwierdzających posiadanie środków pieniężnych gwarantujących finansowe wykonanie projektu z zastrzeżeniem, że dodatkowe dokumenty będą podlegały indywidualnej ocenie przez członków KOP i ewentualnemu zaopiniowaniu ich przez eksperta.

5.3. Kwalifikowalność projektu oraz kosztów

1. Wnioskodawca może rozpocząć realizację projektu w dniu następującym po dniu złożenia wniosku (początek okresu kwalifikowalności wydatków w projekcie). W przypadku rozpoczęcia przez wnioskodawcę realizacji projektu przed dniem rozpoczęcia okresu kwalifikowalności wydatków, projekt nie kwalifikuje się do wparcia. W przypadku prac przygotowawczych polegających na opracowaniu audytu energetycznego, opracowaniu projektu budowlanego lub raportu ws. oceny oddziaływania na środowisko wydatki te kwalifikowalne są przed dniem złożenia wniosku pod warunkiem, że nie zostały one poniesione wcześniej niż 1 stycznia 2014 r.
2. Koszty związane bezpośrednio z poprawą efektywności energetycznej objęte będą pomocą

publiczną na podstawie art. 38 rozporządzenia 651/2014.

3. Koszty niezwiązane bezpośrednio z osiągnięciem wyższego poziomu efektywności energetycznej, tj. koszty prac przygotowawczych oraz koszty dotyczące instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii, nie przyczyniające się bezpośrednio do poprawy efektywności energetycznej objęte będą pomocą de minimis na podstawie Rozporządzenia 1407/2013 (rozdział 5.4 Regulaminu).
4. Zgodnie z art. 38 ust. 3 lit. a i b rozporządzenia 651/2014 za koszty kwalifikowalne uznaje się dodatkowe koszty inwestycji niezbędne do osiągnięcia wyższego poziomu efektywności energetycznej. Ustala się je w następujący sposób:
 - a) jeżeli koszty inwestycji w efektywność energetyczną można wyodrębnić z całkowitych kosztów inwestycji jako oddzielną inwestycję, za koszty kwalifikowalne uznaje się koszty związane z efektywnością energetyczną;
 - b) w innych przypadkach koszty inwestycji w efektywność energetyczną określa się poprzez odniesienie do podobnej, mniej efektywnej energetycznie inwestycji, która prawdopodobnie zostałaby przeprowadzona w przypadku braku pomocy. Różnica między kosztami obu inwestycji określa koszt związany z efektywnością energetyczną i stanowi koszty kwalifikowalne.
5. Za rozpoczęcie realizacji projektu rozumie się rozpoczęcie robót budowlanych związanych z inwestycją lub pierwsze prawnie wiążące zobowiązanie do zamówienia urządzeń, towarów lub usług związanych z realizacją projektu lub inne zobowiązanie, które sprawia, że inwestycja staje się nieodwracalna, zależnie od tego co nastąpi najpierw. Prac przygotowawczych takich jak uzyskanie zezwoleń, opracowanie audytu energetycznego do celów realizacji projektu, opracowanie projektu budowlanego lub raportu ws. oceny oddziaływania na środowisko nie uznaje się za rozpoczęcie prac.
6. Wsparcie projektów inwestycyjnych dotyczących głębokiej kompleksowej modernizacji budynków obejmuje takie elementy jak: ocieplenie obiektu, wymiana okien, drzwi zewnętrznych; energooszczędne oświetlenia; przebudowa systemów grzewczych (wraz z wymianą i przyłączeniem źródła ciepła na bardziej efektywne energetycznie i ekologiczne); instalacja systemów chłodzących, w tym również z zastosowaniem OZE; przebudowa systemów wentylacji i klimatyzacji, zastosowanie automatyki pogodowej; zastosowanie systemów zarządzania budynkiem; budowa lub przebudowa wewnętrznych instalacji odbiorczych oraz likwidacją dotychczasowych źródeł ciepła; instalacja mikrokogeneracji lub mikrotrigeneracji na potrzeby własne; instalacja OZE w modernizowanych energetycznie budynkach, lub jeśli to wynika z przeprowadzonego audytu energetycznego, w budynkach spełniających normy określone w nowelizacji rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r., w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki oraz ich usytuowanie (Dz.U. Nr 75, poz.690, z późn.zm.); opracowanie projektów modernizacji energetycznej stanowiących element projektu inwestycyjnego; instalacja indywidualnych liczników ciepła, chłodu oraz ciepłej wody użytkowej; instalacja zaworów podpienowych i termostatów, tworzenie zielonych dachów i „żyjących, zielonych ścian”.
7. Katalog kosztów kwalifikowalnych ma charakter zamknięty. Kwalifikowalność danego wydatku uzależniona jest od zgodności z ogólnymi zasadami kwalifikowalności, specyfiki realizowanego projektu oraz uwzględnienia kosztu we wniosku o dofinansowanie.

5.3.1. Katalog kosztów kwalifikowalnych

1. PRACE PRZYGOTOWAWCZE

Koszty prac przygotowawczych kwalifikowalne są, gdy zostały poniesione nie wcześniej niż 1 stycznia 2014 r.

W ramach prac przygotowawczych kwalifikowalne są koszty opracowania projektu budowlanego, opracowania audytu energetycznego oraz sporządzenia raportu ws. oceny oddziaływania na środowisko.

Wartość kosztów kwalifikowalnych prac przygotowawczych nie może przekroczyć 5% wartości wnioskowanego wsparcia.

Koszty prac przygotowawczych w całości objęte są pomocą de minimis.

2. MATERIAŁY I ROBOTY BUDOWLANE

W ramach kategorii kwalifikowalne są koszty materiałów i robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.

Materiały i roboty budowlane mogą stanowić koszt kwalifikowalny, pod warunkiem, że:

- są niezbędnym elementem projektu,
- zostały skalkulowane zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym,
- zostały przewidziane we wniosku o dofinansowanie.

3. ZAKUP NOWEGO ŚRODKA TRWAŁEGO

Wydatkiem kwalifikowalnym jest zakup środka trwałego bezpośrednio powiązanego z przedmiotem projektu tj. maszyny, urządzenia i inne rzeczy oraz ulepszenia w obcych środkach trwałych – liczony jako wartość samego środka trwałego, pod warunkiem, iż wydatki na jego zakup będą traktowane jako wydatki inwestycyjne zgodnie z zasadami rachunkowości, czyli zakupiony środek trwały będzie włączony w ewidencję środków trwałych i amortyzowany. Majątek wytworzony w wyniku realizacji projektu powinien pozostać własnością beneficjenta przez okres trwałości projektu. Zakupiony środek trwały musi spełniać obowiązujące normy i standardy.

Ulepszenia w obcych środkach trwałych oznaczają nakłady poniesione na obcy środek trwały, który nie jest własnością wnioskodawcy, ale jest przez wnioskodawcę użytkowany na podstawie zawartej umowy najmu, dzierżawy czy innej o podobnym charakterze. Ulepszenie obcego środka trwałego nastąpi, gdy suma wydatków poniesionych przez wnioskodawcę na przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję, adaptację lub modernizację obcego środka trwałego przekroczy w danym roku podatkowym 3.500 zł, a wydatki te spowodują wzrost wartości użytkowej w stosunku do wartości z dnia przyjęcia go do użytkowania. Na wykonanie tych prac zgodę powinien wyrazić właściciel danego środka trwałego. W powyższym przypadku

obcy środek trwały podlegający ulepszeniu musi być najmowany/dzierżawiony przynajmniej przez okres realizacji i trwałości projektu.

Transakcja zakupu środka trwałego oraz koszty ulepszenia w obcych środkach trwałych muszą być przeprowadzane na warunkach rynkowych od osób trzecich niepowiązanych z nabywcą.

4. RATY SPŁAT WARTOŚCI POCZĄTKOWEJ ŚRODKA TRWAŁEGO

W ramach kategorii kwalifikowalne są raty spłat wartości początkowej środka trwałego (z wyłączeniem środków transportu) przez korzystającego, należnych finansującemu z tytułu umowy leasingu finansowego, prowadzące do przeniesienia własności tych środków na korzystającego, do wysokości wartości początkowej środka trwałego z dnia zawarcia umowy leasingu.

Kwalifikowalne z tego tytułu są wydatki poniesione w okresie realizacji projektu, czyli dotyczące rat kapitałowych przypadających do zapłaty do dnia zakończenia finansowego realizacji projektu. Maksymalna kwota kwalifikująca się do współfinansowania nie może przekroczyć wartości rynkowej leasingowanych aktywów.

Kwalifikowalny wydatek to ten, który jest ujęty na fakturze lub innym dowodzie księgowym, potwierdzającym cenę nabytego przez leasingodawcę aktywu. W przypadku gdy przepisy prawa podatkowego przewidują dla umowy leasingu wystawienie jednej faktury w dniu zawarcia umowy, a refundacja następuje na rzecz leasingobiorcy, dowodem poniesienia wydatku jest harmonogram spłat wraz z informacją o płatnościach i wyciągiem bankowym.

Aby raty leasingu finansowego mogły być kwalifikowalne w okresie realizacji projektu beneficjent musi stać się właścicielem leasingowanego dobra do zakończenia okresu trwałości, co oznacza, iż wszystkie raty leasingu muszą zostać spłacone do dnia zakończenia okresu trwałości projektu.

5. ZAKUP WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH I PRAWNYCH

W ramach kategorii kwalifikowalne są wartości niematerialne i prawne, wyłącznie gdy spełniają następujące warunki:

- będą wykorzystywane wyłącznie przez Beneficjenta otrzymującego pomoc tylko w zakresie prowadzonej przez niego działalności;
- muszą podlegać amortyzacji;
- należy je nabyć na warunkach rynkowych od osób trzecich niepowiązanych z nabywcą;
- muszą być włączone do aktywów przedsiębiorstwa otrzymującego pomoc i muszą pozostać związane z projektem, na który przyznano pomoc, przez co najmniej 5 lat (3 lata w przypadku MŚP) od daty płatności końcowej na rzecz beneficjenta.

W przypadku dużych przedsiębiorstw koszty zakupu wartości niematerialnych i prawnych kwalifikowalne są wyłącznie do wysokości 50% kosztów kwalifikowalnych projektu.

6. PODATEK OD TOWARÓW I USŁUG (VAT)

Podatek VAT może być uznany za wydatek kwalifikowalny wówczas, gdy beneficjentowi, zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem krajowym, nie przysługuje prawo (czyli beneficjent nie ma prawnych możliwości) do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot VAT. Posiadanie ww. prawa (potencjalnej prawnej możliwości) wyklucza uznanie wydatku za kwalifikowalny, nawet jeśli faktycznie zwrot nie nastąpił, np. ze względu na nie podjęcie przez beneficjenta czynności zmierzających do realizacji tego prawa.

5.3.2. Katalog kosztów niekwalifikowalnych

Katalog kosztów niekwalifikowalnych jest katalogiem otwartym i obejmuje koszty:

1. Ogólne koszty niekwalifikowalne

- a) koszty poniesione poza okresem kwalifikowalności,
- b) koszty prowizji pobieranych w ramach operacji wymiany walut,
- c) koszty odsetek od zadłużenia,
- d) koszty pożyczki lub kredytu zaciągniętego na prefinansowanie dotacji,
- e) kary i grzywny, mandaty, opłaty i odsetki karne,
- f) koszty procesów sądowych oraz koszty realizacji ewentualnych postanowień wydanych przez sąd,
- g) koszty poniesione niezgodnie z Ustawą Prawo zamówień publicznych,
- h) wydatki ponoszone przez beneficjentów będących „przedsiębiorstwami znajdującymi się w trudnej sytuacji” w rozumieniu unijnych przepisów dotyczących pomocy publicznej,
- i) transakcje dokonane w gotówce, których wartość przekracza równowartość 15000 EUR przeliczonych na PLN według średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym dokonano transakcji - bez względu na liczbę wynikających z danej transakcji płatności,
- j) wkład niepieniężny,
- k) koszty promocji projektu.

2. Koszty niekwalifikowalne związane z nieruchomościami

- a) zakup nieruchomości, który nastąpił przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie (nie dotyczy zakupu gruntu),
- b) zakup lokali mieszkalnych, prawa wieczystego użytkowania oraz nabycie innych tytułów prawnych do nieruchomości (np. ograniczone prawo rzeczowe: użytkowanie),
- c) zakup nieruchomości, gdy beneficjent nie przedstawi aktualnego operatu szacunkowego rzeczoznawcy majątkowego potwierdzającego, iż cena zakupu nieruchomości nie przekracza wartości rynkowej, określonej na dzień zakupu,
- d) zakup nieruchomości, gdy beneficjent nie przedstawi oświadczenia zbywcy, iż zgodnie z jego najlepszą wiedzą nieruchomość w przeciągu ostatnich 10 lat od zakupu przez beneficjenta nie była nabyta z udziałem dotacji krajowych lub unijnych,

- e) wydatki poniesione w ramach kategorii „Nieruchomości” przekraczające 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu (po wyłączeniu kosztu kwalifikowalnego nieruchomości), w przypadku terenów przemysłowych oraz terenów opuszczonych, na których znajdują się budynki, limit ten wynosi 15%,
 - f) koszty wynagrodzenia pośrednika/agencji nieruchomości/podmiotu pośredniczącego w zakupie nieruchomości,
 - g) wydatki poniesione na najem/dzierżawę nieruchomości poza okresem realizacji projektu.
- 3. Koszty niekwalifikowalne związane z ratami spłat wartości początkowej środka trwałego z tytułu umowy leasingu finansowego**
- a) inne niż część kapitałowa raty leasingowej wydatki związane z umową leasingu - podatek, marża finansującego, odsetki od refinansowania kosztów, opłaty ubezpieczeniowe, koszty ogólne, koszty montażu oraz dostosowania środków trwałych do używania oraz koszty wymiany części związanych z leasingowanym sprzętem,
 - b) koszty rat spłat wartości początkowej środka trwałego wykraczających poza termin zakończenia finansowego realizacji projektu,
 - c) koszty rat spłat wartości początkowej środka trwałego z tytułu umowy leasingu zwrotnego i operacyjnego,
 - d) koszty związane z umową leasingu dotyczące nabycia środka transportu,
 - e) koszty rat spłat wartości początkowej środków trwałych niewpisujących się w katalog środków trwałych określonych dla danego Działania.
- 4. Koszty niekwalifikowalne związane z zakupem środków trwałych/używanych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych**
- a) koszty zakupu wartości niematerialnych i prawnych przekraczające 50% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu (dotyczy dużych przedsiębiorstw),
 - b) koszty uboczne zakupu nowego i używanego środka trwałego oraz wartości niematerialnych i prawnych tj. koszty dostawy, montażu, uruchomienia, ubezpieczenia transportu itp.
 - c) koszty amortyzacji,
 - d) koszty zakupu nowego i używanego środka transportu,
 - e) koszty zakupu używanego środka trwałego przy wykorzystaniu finansowania w formie innej niż kredyt inwestycyjny/pożyczka inwestycyjna lub leasing finansowy,
 - f) wydatki poniesione na zakup używanego środka trwałego, który był w ciągu 7 lat wstecz (w przypadku nieruchomości 10 lat) współfinansowany ze środków unijnych lub z dotacji krajowych,
 - g) zakupu środka trwałego w przypadku gdy beneficjent dysponuje środkiem trwałym, który mógłby zostać użyty zamiennie.

5. Koszty niekwalifikowalne związane z zakupem materiałów i robót budowlanych

- a) koszty budowy przyłączy elektroenergetycznych, gazowych, kanalizacyjnych, wodociągowych i innych, jeśli dane przyłącze nie będzie stanowiło własność wnioskodawcy),
- b) koszty opłat za przyłączenie do sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, elektroenergetycznych i gazowych i innych,

6. Koszty niekwalifikowalne związane z pracami przygotowawczymi

- a) koszty związane z wypełnieniem formularza wniosku o dofinansowanie.
- b) koszty sporządzenia Biznes Planu,
- c) premia dla współautora wniosku o dofinansowanie opracowującego np. studium wykonalności, naliczana jako procent wnioskowanej/uzyskanej kwoty dofinansowania i wypłacana przez beneficjenta,
- d) koszty opłat związanych z otwarciem i prowadzeniem rachunku bankowego lub prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta do rachunku bankowego Beneficjenta,
- e) koszty prac przygotowawczych, których wartość przekracza 5% wartości wnioskowanego wsparcia.

7. Podatek VAT

- a) podatek VAT, który może zostać odzyskany na podstawie przepisów krajowych, tj. ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług oraz aktów wykonawczych do tej ustawy.

5.4. Pomoc de minimis

1. Pomoc udzielana na koszty niezwiązane bezpośrednio z poprawą efektywności energetycznej (koszty prac przygotowawczych oraz koszty dotyczące zastosowania odnawialnych źródeł energii) w ramach Działania 5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw ma charakter pomocy de minimis, udzielanej na podstawie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U.2015 poz. 488.).

2. Wartość uzyskanej przez wnioskodawcę pomocy de minimis nie może przekroczyć maksymalnych pułapów określonych w Rozporządzeniu 1407/2013.

Wartość pomocy de minimis przyznanej jednemu przedsiębiorstwu nie może przekroczyć 200 000 EUR w okresie trzech lat. Całkowita kwota pomocy de minimis przyznana w okresie trzech lat oznacza wartość pomocy de minimis uzyskaną przez „jedno przedsiębiorstwo” w ciągu danego roku podatkowego oraz dwóch poprzedzających lat podatkowych oraz wartość wnioskowanego dofinansowania w formie pomocy de minimis w projekcie.

3. W przypadku połączenia lub przejęcia przedsiębiorstw bądź podziału przedsiębiorstw, przy określaniu wartości uzyskanej pomocy de minimis przez „jedno przedsiębiorstwo”, należy uwzględnić pomoc de

minimis udzieloną ww. przedsiębiorstwom, zgodnie z treścią art. 3 ust. 8 i 9 Rozporządzenia 1407/2013.

Zgodnie z zapisami art. 3 ust. 8 ww. rozporządzenia w przypadku połączenia lub przejęcia przedsiębiorstw, w celu ustalenia, czy nowa pomoc de minimis dla nowego przedsiębiorstwa lub przedsiębiorstwa przejmującego nie przekracza odpowiedniego pułapu, uwzględnia się wszelką wcześniejszą pomoc de minimis przyznaną któremukolwiek z łączących się przedsiębiorstw. Pomoc de minimis przyznana zgodnie z prawem przed połączeniem lub przejęciem pozostaje zgodna z prawem.

Zgodnie z zapisami art. 3 ust. 9 Rozporządzenia 1407/2013 jeżeli przedsiębiorstwo podzieli się na co najmniej dwa osobne przedsiębiorstwa, pomoc de minimis przyznaną przed podziałem przydziela się przedsiębiorstwu, które z niej skorzystało, co oznacza zasadniczo przedsiębiorstwo, które przejmuje działalność, w odniesieniu do której pomoc de minimis została wykorzystana. Jeżeli taki przydział jest niemożliwy, pomoc de minimis przydziela się proporcjonalnie na podstawie wartości księgowej kapitału podstawowego nowych przedsiębiorstw zgodnie ze stanem na dzień wejścia podziału w życie.

4. Badanie czy przyznanie określonego w projekcie dofinansowania w formie pomocy de minimis nie spowoduje przekroczenia pułapów określonych w Rozporządzeniu 1407/2013 przeprowadzane jest dwukrotnie:

Na etapie oceny merytorycznej (kryteria techniczne specyficzne) przeprowadzana jest weryfikacja na podstawie pomocy uzyskanej przez „jedno przedsiębiorstwo” w ciągu danego roku podatkowego oraz dwóch poprzedzających lat podatkowych oraz wartości wnioskowanego dofinansowania w formie pomocy de minimis przeliczonej po kursie EUR z dnia rozpoczęcia naboru wniosków o dofinansowanie w ramach danego konkursu.

Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie przeprowadzana jest ponowna weryfikacja czy łączna wartość przyznanej „jednemu przedsiębiorstwu” pomocy de minimis w ciągu danego roku podatkowego oraz dwóch poprzedzających lat podatkowych oraz wartość wnioskowanego dofinansowania w formie pomocy de minimis, przeliczonej po kursie EUR z dnia złożenia załączników wymaganych przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, nie przekroczy pułapów określonych w ww. rozporządzeniu.

Dodatkowo łączna wartość przyznanej „jednemu przedsiębiorstwu” pomocy de minimis w ciągu danego roku podatkowego oraz dwóch poprzedzających lat podatkowych oraz wartość wnioskowanego dofinansowania w formie pomocy de minimis będzie weryfikowana na dzień podpisania umowy o dofinansowanie projektu na podstawie danych z systemu SHRIMP oraz oświadczenia wnioskodawcy zawartego w *Oświadczeniu wnioskodawcy o uzyskanej pomocy de minimis* (załącznik nr 4.17.3 do Instrukcji wypełniania załączników do wniosku o dofinansowanie).

W sytuacji, gdy łączna wartość wnioskowanego dofinansowania w formie pomocy de minimis oraz wartość pomocy de minimis uzyskanej w ciągu danego roku podatkowego i dwóch poprzedzających lat podatkowych przekroczy 200 000 EUR, projekt uzyska ocenę negatywną/LAWP odmówi podpisania umowy dofinansowanie.

5.5. Cross-financing

W ramach Działania 5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw RPO WL nie przewiduje się stosowania zasady cross-financingu.

VI. PROCEDURA OCENY I WYBORU PROJEKTU

6.1. Zasady ogólne

1. Ocena projektów poprzedzona jest weryfikacją warunków formalnych.
2. Ocena projektów obejmuje ocenę formalną oraz merytoryczną.
3. Do oceny projektów (oceny formalnej oraz merytorycznej), Zarządzeniem Dyrektora LAWP, zostaje powołana Komisja Oceny Projektów w skład której wchodzi pracownicy OOP powołani do całościowej oceny projektów. Dodatkowo w ramach prac KOP jeśli wymaga tego charakter projektu powoływani są eksperci zewnętrzni. Eksperti zewnętrzni powoływani są do wydania opinii dotyczącej określonego zagadnienia w ramach oceny kryteriów technicznych, technicznych specyficznych i/lub finansowo-ekonomicznych, a ich opinia nie jest wiążąca dla członków KOP oceniających projekt.
4. W pracach KOP mogą również uczestniczyć przedstawiciele instytucji nadrzędnych w stosunku do LAWP, tj. przedstawiciele z IZ RPO, w charakterze obserwatora.
5. Prace w ramach KOP powołanej w ramach danego konkursu przebiegają w następujących po sobie etapach:
 - a) ocena spełnienia przez projekt kryteriów formalnych (dostępu i poprawności),
 - b) ocena spełnienia przez projekt kryteriów merytorycznych (technicznych, finansowo-ekonomicznych, technicznych specyficznych, trafności merytorycznej oraz rozstrzygających).

6.1.1. Wezwanie Wnioskodawcy do poprawy/uzupełnienia na podstawie art. 43 ust. 2 Ustawy Wdrożeniowej

1. Na każdym etapie oceny projektu (ocena formalna i/lub merytoryczna, weryfikacja warunków formalnych), w razie stwierdzenia we wniosku o dofinansowanie oczywistej omyłki (o ile oczywista omyłka nie powoduje niespełnienia kryterium wyboru projektu lub niespełnienia warunku formalnego) LAWP wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku lub poprawienia w nim oczywistej omyłki w terminie 7 dni, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia. Poprawienie we wniosku oczywistej omyłki nie może prowadzić do jego istotnej modyfikacji.
2. Termin określone w wezwaniu, o których mowa w pkt. 1 liczy się od dnia następującego po dniu wysłania wezwania.

3. W przypadku złożenia przez wnioskodawcę poprawionego/uzupełnionego wniosku w wyznaczonym terminie podlega on weryfikacji przez pracowników, którzy dokonywali pierwotnie weryfikacji warunków formalnych lub członków KOP, którzy dokonywali pierwotnej oceny danego wniosku.
 - Nieuwzględnienie przez wnioskodawcę wszystkich wskazanych w piśmie poprawek bądź uzupełnień lub też dokonanie błędnych poprawek w dostarczonym ponownie wniosku, skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.
 - Poprawie mogą podlegać wyłącznie elementy wskazane w piśmie.
 - W przypadku, gdy we wniosku lub załącznikach wprowadzone zostaną dodatkowe inne niż wskazane w piśmie poprawki lub nieuzasadnione zmiany, wniosek pozostawia się bez rozpatrzenia.
 - Wezwanie do uzupełnień nie może prowadzić do polepszenia sytuacji wnioskodawcy w ramach kryteriów wyboru projektów. Poprawianie/korygowanie wniosków o dofinansowanie powinno gwarantować zachowanie zasady równego traktowania wnioskodawców.
4. W przypadku, gdy po złożeniu przez wnioskodawcę uzupełnionego/poprawionego wniosku zostanie on zweryfikowany i nie zawiera oczywistych omyłek poddawany jest dalszej weryfikacji lub ocenie (w zależności od etapu oceny, na którym zostało do wnioskodawcy skierowane wezwanie ws. poprawy/uzupełnienia na podstawie art. 43).
5. W przypadku złożenia przez wnioskodawcę uzupełnionego/poprawionego wniosku po terminie wniosek pozostawia się bez rozpatrzenia.

6.1.2. Weryfikacja warunków formalnych

1. Weryfikacja warunków formalnych odbywa się na podstawie art. 43 ust. 1 ustawy wdrożeniowej.
2. Weryfikacja warunków formalnych rozpoczyna się w pierwszym dniu roboczym po dniu zakończenia naboru wniosków o dofinansowanie w danym konkursie. Weryfikacja warunków formalnych dokonywana jest przez pracowników OOP na zasadzie dwóch „par oczu”.
3. W ramach warunków formalnych weryfikacji podlega czy:
 - a) wniosek wraz załącznikami został sporządzony i złożony za pośrednictwem systemu LSI;
 - b) złożono wszystkie wymagane (obligatoryjne) załączniki do wniosku o dofinansowanie zgodnie z Regulaminem konkursu (uwzględniając typ, charakter i zakres projektu) oraz odznaczono fakt ich złożenia w formularzu wniosku o dofinansowanie;
 - c) wniosek zawiera podpis wnioskodawcy lub osoby upoważnionej do jego reprezentowania, z załączeniem oryginału lub kopii dokumentu poświadczającego umocowanie takiej osoby do

reprezentowania wnioskodawcy. Podpis cyfrowy jest ważny, certyfikat związany z podpisem cyfrowym jest aktualny (nie wygaś);

- d) wniosek wraz załącznikami został złożony w terminie zgodnie z Regulaminem konkursu. Weryfikacja warunków formalnych trwa nie dłużej niż 20 dni roboczych, licząc od pierwszego dnia roboczego po dniu zakończenia naboru wniosków. W uzasadnionych przypadkach (np. duża liczba wniosków, zmiany Regulaminu konkursu) termin weryfikacji warunków formalnych może zostać przedłużony o nie więcej niż 5 dni roboczych do maksymalnego łącznego wymiaru 25 dni roboczych. W wyjątkowych sytuacjach, w przypadku zaistnienia okoliczności zewnętrznych np. zmiany przepisów prawnych, bieg terminu weryfikacji warunków formalnych może zostać wydłużony decyzją Dyrektora LAWP lub osoby upoważnionej do czasu ustania przyczyn, które wpłynęły na wydłużenie okresu niezbędnego do przeprowadzenia weryfikacji warunków formalnych.
4. W przypadku, gdy wniosek o dofinansowanie spełnia warunki formalne zostaje skierowany do oceny formalnej.
 5. W przypadku, gdy wniosek o dofinansowanie złożony w ramach naboru wniosków (formularz wniosku wraz załącznikami), jako pakiet dokumentów, nie został uwierzytelniony (podpisany) przez wnioskodawcę lub osoby upoważnione do reprezentowania wnioskodawcy poprzez wykorzystanie profilu zaufanego ePUAP, wnioskodawca zostaje wezwany do uzupełnienia podpisu w ramach poprawy/uzupełnienia na etapie weryfikacji warunków formalnych (jeden z warunków formalnych).
 6. W przypadku, gdy po wezwaniu wnioskodawcy do uzupełnienia/poprawy na etapie weryfikacji warunków formalnych złożony wniosek wraz z załącznikami jako pakiet dokumentów z powodów technicznych nie został uwierzytelniony (podpisany) przez wnioskodawcę lub osoby upoważnione do reprezentowania wnioskodawcy poprzez wykorzystanie profilu zaufanego ePUAP, wnioskodawca zostaje wezwany do uzupełnienia podpisu, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia.
 7. W przypadku, gdy po wezwaniu wnioskodawcy do uzupełnienia/poprawy na etapie weryfikacji warunków formalnych złożony wniosek wraz z załącznikami jako pakiet dokumentów nie został uwierzytelniony (podpisany) przez wnioskodawcę lub osoby upoważnione do reprezentowania wnioskodawcy poprzez wykorzystanie profilu zaufanego ePUAP, z innych przyczyn niż techniczne lub złożona po poprawie/uzupełnieniu dokumentacja została podpisana przez osobę nieupoważnioną do reprezentowania wnioskodawcy, pakiet złożonych dokumentów w ramach poprawy/uzupełnienia na etapie weryfikacji warunków formalnych zostaje pominięty (uznaje się go za niezłożony) i wniosek o dofinansowanie pozostawia się bez rozpatrzenia.
 8. Wezwanie wnioskodawcy do uzupełnienia podpisu wstrzymuje bieg weryfikacji warunków formalnych do czasu uzupełnienia przez wnioskodawcę podpisu lub do upływu terminu wyznaczonego na uzupełnienie podpisu.

9. Na uzupełnienie podpisu wnioskodawcy ma 7 dni, licząc od dnia następnego po dniu wysłania informacji w sprawie uzupełnienia podpisu w systemie LSI2014.
10. W ramach etapu weryfikacji warunków formalnych, po złożeniu przez wnioskodawcę uzupełnionego/poprawionego wniosku, istnieje wyłącznie jednokrotna możliwość wezwania wnioskodawcy do uzupełnienia podpisu, jeżeli pakiet dokumentów z powodów technicznych nie został uwierzytelniony (podpisany) przez wnioskodawcę lub osoby upoważnione do reprezentowania wnioskodawcy poprzez wykorzystanie profilu zaufanego ePUAP.
11. Wnioskodawca może uzupełnić podpis jedynie poprzez utworzenie nowego pakietu dokumentów i jego podpisanie. Uzupełniając podpis wnioskodawca powinien utworzyć nowy pakiet dokumentów, ale podłączyć do niego dokumenty w wersjach pierwotnie przesłanych bez wymaganego podpisu, to znaczy suma kontrolna nowego pakietu dokumentów ulegnie zmianie, ale suma kontrolna każdego z dokumentów podpiętych do pakietu nie może ulec zmianie. Jeżeli suma kontrolna któregokolwiek z dokumentów podpiętych do pakietu ulegnie zmianie w stosunku do sumy kontrolnej dokumentu podpiętego do pakietu w wersji przesłanej uprzednio bez podpisu, oznacza to, że wnioskodawca dokonał zmiany w dokumentach, a nie uzupełnił sam podpis. W takim przypadku, wniosek pozostawia się bez rozpatrzenia.
12. Jeżeli wnioskodawca nie dotrzyma terminu na uzupełnienie podpisu (określonego w piśmie), wniosek pozostawia się bez rozpatrzenia.
13. Na etapie weryfikacji warunków formalnych, w przypadku stwierdzenia, iż wniosek o dofinansowanie nie spełnia warunków formalnych, określonych w pkt. 6.1.2 ust. 3, wnioskodawca zostaje wezwany do ich uzupełnienia/poprawy.
14. Wezwanie do uzupełnienia/poprawy wniosku wstrzymuje bieg weryfikacji warunków formalnych do czasu złożenia przez wnioskodawcę uzupełnionego/poprawionego wniosku lub do upływu terminu wyznaczonego na dokonanie uzupełnień/poprawy wniosku.
15. Na uzupełnienie/poprawę wniosku o dofinansowanie wnioskodawca ma 7 dni, licząc od dnia następnego po dniu wysłania w systemie LSI2014 informacji w sprawie uzupełnień/poprawy wniosku o dofinansowanie. W tym czasie wnioskodawca może kontaktować się telefonicznie z pracownikami OOP, wyznaczonymi przez Kierownika OOP, odpowiedzialnymi za weryfikację warunków formalnych danego wniosku. Wnioskodawca we wskazanym terminie może złożyć tylko jedną poprawę/uzupełnienie wniosku.
16. Jeżeli wnioskodawca nie dotrzyma terminu złożenia wniosku po uzupełnieniach/poprawie (określonego w piśmie), wniosek pozostawia się bez rozpatrzenia.
17. W przypadku złożenia przez wnioskodawcę poprawionego/uzupełnionego wniosku w wyznaczonym terminie podlega on ponownej weryfikacji warunków formalnych.
18. Nieuwzględnienie przez wnioskodawcę wszystkich wskazanych w piśmie poprawek bądź uzupełnień lub też dokonanie błędnych poprawek w dostarczonym ponownie wniosku, powodujące, iż wniosek

o dofinansowanie nadal nie spełnia warunków formalnych skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

19. Poprawie mogą podlegać wyłącznie elementy wskazane w piśmie.
20. W przypadku, gdy we wniosku lub załącznikach wprowadzone zostaną dodatkowe inne niż wskazane w piśmie poprawki lub nieuzasadnione zmiany, wniosek pozostawia się bez rozpatrzenia.
21. Wezwanie do uzupełnień nie może prowadzić do polepszenia sytuacji wnioskodawcy w ramach kryteriów wyboru projektów. Poprawianie/korygowanie wniosków o dofinansowanie powinno gwarantować zachowanie zasady równego traktowania wnioskodawców.
22. W przypadku, gdy po złożeniu przez wnioskodawcę uzupełnionego/poprawionego wniosku, spełnia on warunki formalne wniosek zostaje skierowany do oceny formalnej.
23. W przypadku, gdy po złożeniu przez wnioskodawcę uzupełnionego/poprawionego wniosku nie spełnia on warunków formalnych wniosek pozostawia się bez rozpatrzenia.

6.1.3. Ocena formalna

1. Ocena formalna projektów dokonywana jest przez członków KOP na zasadzie „dwóch par oczu”, w oparciu o kryteria wyboru projektów zatwierdzone przez KM RPO, określone w załączniku nr 6 do Regulaminu.
2. Ocena formalna projektów przeprowadzana jest w terminie nie dłuższym niż 45 dni roboczych od dnia jej rozpoczęcia (tj. od pierwszego posiedzenia KOP w ramach oceny formalnej). W uzasadnionych przypadkach termin oceny formalnej może zostać przedłużony, ale nie więcej niż do 60 dni roboczych od dnia jej rozpoczęcia. W wyjątkowych sytuacjach, w przypadku zaistnienia okoliczności zewnętrznych np. zmiany przepisów prawnych, bieg terminu oceny formalnej może zostać wydłużony przez Dyrektora LAWP do czasu ustania przyczyn, które wpłynęły na wydłużenie okresu niezbędnego do przeprowadzenia oceny formalnej. Informacja o przedłużeniu oceny formalnej zamieszczana jest na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl.
3. Ocena formalna przeprowadzana jest metodą zerojedynkową na podstawie kryteriów oceny formalnej projektów.
4. Ocena formalna projektu dokonywana jest kolejno w oparciu o:
 - a) kryteria formalne dostępu,
 - b) kryteria formalne poprawności.
5. Pierwszym etapem oceny projektu jest sprawdzenie czy projekt spełnia wszystkie kryteria formalne dostępu. Kryteria formalne dostępu muszą być spełnione bezwarunkowo. Niespełnienie jednego z nich skutkuje automatycznie negatywną oceną projektu.
6. Ocena w oparciu o kryteria formalne dostępu weryfikowana jest wartościami: TAK | NIE | NIE DOTYCZY:

- a) ocena projektu na poziomie TAK we wszystkich kryteriach dostępu oznacza, że projekt co do zasady kwalifikuje się do dalszego etapu oceny. W takim przypadku projekt podlega dalszej ocenie formalnej pod kątem kryteriów poprawności;
 - b) ocena projektu na poziomie NIE w co najmniej jednym kryterium dostępu oznacza, że projekt nie kwalifikuje się do dofinansowania i zostaje oceniony negatywnie, co oznacza, że nie podlega dalszej ocenie.
7. W przypadku negatywnej oceny projektu w oparciu o kryteria dostępu IOK niezwłocznie informuje pisemnie wnioskodawców o wyniku oceny wraz z podaniem uzasadnienia.
8. W przypadku, gdy projekt spełnia wszystkie kryteria formalne dostępu, podlega ocenie w oparciu o kryteria formalne poprawności.
9. Ocena kryteriów poprawności weryfikowana jest wartościami: TAK | NIE | NIE DOTYCZY
 - a) ocena projektu na poziomie TAK oznacza, że projekt spełnia kryterium formalne poprawności i zostaje przekazany do oceny merytorycznej,
 - b) ocena projektu na poziomie NIE skutkuje skierowaniem wniosku o dofinansowanie do jednorazowego uzupełnienia/poprawy, złożenia wyjaśnień.
10. W przypadku, o którym mowa w pkt. 9 lit. b. w zakresie wezwania do jednorazowej poprawy IOK kieruje do wnioskodawcy wezwaniem do uzupełnienia/poprawy dokumentów lub złożenia wyjaśnień ze wskazaniem terminu w jakim należy tego dokonać. Zakres uzupełnienia/poprawy wniosku w odniesieniu do danego kryterium, wskazywany jest przez IOK w wezwaniu.
11. W tym czasie wnioskodawca może kontaktować się telefonicznie, za pośrednictwem Sekretarza KOP z członkami KOP odpowiedzialnymi za ocenę wniosku. Wnioskodawca we wskazanym terminie może złożyć tylko jedną poprawę/uzupełnienie wniosku. Na wykonanie wezwania wnioskodawca ma 14 dni, licząc od dnia następnego po dniu wysłania do wnioskodawcy wezwania. Wezwanie zawiera ponadto pouczenie o skutkach niedotrzymania wskazanego terminu.
12. Wezwanie wnioskodawcy do dokonania we wniosku poprawy/uzupełnienia wstrzymuje bieg oceny formalnej do czasu złożenia przez wnioskodawcę uzupełnionego/poprawionego wniosku lub do upływu terminu wyznaczonego na dokonanie uzupełnień/poprawy wniosku.
13. Jeżeli wnioskodawca nie dotrzyma terminu złożenia poprawionego/uzupełnionego wniosku (określonego w piśmie), projekt otrzymuje negatywną ocenę w ramach kryteriów w których został wezwany do dokonania poprawy/uzupełnienia.
14. W przypadku złożenia przez wnioskodawcę poprawionego/uzupełnionego wniosku w wyznaczonym terminie podlega on ocenie formalnej członków KOP.
15. Uzupełnienie/poprawa wniosku lub złożenie wyjaśnień nie może prowadzić do istotnych modyfikacji wniosku oraz do polepszenia sytuacji wnioskodawcy w ramach kryteriów wyboru projektów. IOK dokona oceny, czy wyjaśnienie, uzupełnienie lub poprawa wniosku nie doprowadziło do istotnej modyfikacji wniosku o dofinansowanie.

16. Uzpełnieniu/poprawie/wyjaśnieniu mogą podlegać wyłącznie elementy wskazane w wezwaniu, o którym mowa w pkt. 10. Zgodnie z art. 45 ust. 3 ustawy wdrożeniowej IOK przewiduje możliwość uzupełnienia/poprawy wniosku o dofinansowanie projektu w zakresie spełnienia kryteriów formalnych poprawności o ile jest to przewidziane w ramach danego kryterium (patrz załącznik nr 6 do Regulaminu konkursu). Zakres uzupełnienia/poprawy wniosku w odniesieniu do danego kryterium, wskazywany jest przez oceniającego w Karcie oceny formalnej i dotyczy informacji we wniosku odnoszących się do definicji danego kryterium oraz uzasadnienia spełnienia kryterium we wniosku o dofinansowanie projektu.
17. W przypadku, gdy w ramach poprawy/uzupełnień we wniosku lub załącznikach wprowadzone zostaną dodatkowe, inne niż wskazane w piśmie poprawki lub nieuzasadnione zmiany projekt otrzymuje negatywną ocenę jako niespełniający kryteriów oceny formalnej. Ponadto nieuwzględnienie przez wnioskodawcę wszystkich wskazanych przez członków KOP w piśmie poprawek bądź uzupełnień lub też dokonanie błędnej poprawy, powodujące, iż projekt nadal nie spełnia kryteriów poprawności i skutkuje negatywną oceną w ramach kryteriów w których został wezwany do dokonania poprawy/uzupełnienia.
18. W przypadku, gdy po złożeniu przez wnioskodawcę uzupełnionego/poprawionego wniosku spełnia on kryteria poprawności projekt zostaje zakwalifikowany do kolejnego etapu oceny (oceny merytorycznej).
19. W przypadku, gdy wniosek o dofinansowanie (formularz wniosku wraz załącznikami), jako pakiet dokumentów, po złożeniu uzupełnienia/poprawy na etapie oceny formalnej, z powodów technicznych nie został uwierzytelniony (podpisany) przez wnioskodawcę lub osoby upoważnione do reprezentowania wnioskodawcy poprzez wykorzystanie profilu zaufanego ePUAP, wnioskodawca zostaje wezwany do uzupełnienia podpisu, pod rygorem pominięcia złożonego pakietu dokumentów i uznania go za niezłożony, a w konsekwencji uzyskania negatywnej oceny w ramach kryteriów w których został wezwany do dokonania poprawy/uzupełnienia..
20. W przypadku, gdy po wezwaniu wnioskodawcy do uzupełnienia/poprawy na etapie oceny formalnej złożony wniosek wraz z załącznikami jako pakiet dokumentów nie został uwierzytelniony (podpisany) przez wnioskodawcę lub osoby upoważnione do reprezentowania wnioskodawcy poprzez wykorzystanie profilu zaufanego ePUAP, z innych przyczyn niż techniczne lub złożona po poprawie/uzupełnieniu dokumentacja została podpisana przez osobę nieupoważnioną do reprezentowania wnioskodawcy, pakiet złożonych dokumentów w ramach poprawy/uzupełnienia na etapie oceny formalnej zostaje pominięty (uznaje się go za niezłożony) i projekt uzyskuje negatywną ocenę na kryteriach wyboru projektu, w ramach których skierowano do wnioskodawcy pismo ws. poprawy/uzupełnienia.
21. Wezwanie wnioskodawcy do uzupełnienia podpisu wstrzymuje bieg oceny formalnej do czasu uzupełnienia przez wnioskodawcę podpisu lub do upływu terminu wyznaczonego na uzupełnienie podpisu.
22. Na uzupełnienie podpisu wnioskodawca ma 14 dni, licząc od dnia następnego po dniu wystania informacji w sprawie uzupełnienia podpisu w systemie LSI2014.

23. Wnioskodawca może uzupełnić podpis jedynie poprzez utworzenie nowego pakietu dokumentów i jego podpisanie. Uzupełniając podpis wnioskodawca powinien utworzyć nowy pakiet dokumentów, ale podłączyć do niego dokumenty w wersjach pierwotnie przesłanych bez wymaganego podpisu, to znaczy suma kontrolna nowego pakietu dokumentów ulegnie zmianie, ale suma kontrolna każdego z dokumentów podpiętych do pakietu nie może ulec zmianie. Jeżeli suma kontrolna któregokolwiek z dokumentów podpiętych do pakietu ulegnie zmianie w stosunku do sumy kontrolnej dokumentu podpiętego do pakietu w wersji przesłanej uprzednio bez podpisu, oznacza to, że wnioskodawca dokonał zmiany w dokumentach, a nie uzupełnił sam podpis.
24. W powyższym przypadku, gdy wnioskodawca dokonał zmiany któregokolwiek z dokumentów podpiętych do pakietu dokumentów, zarówno pakiet złożony pierwotnie bez podpisu w ramach poprawy/uzupełnień, jak również podpisany pakiet dokumentów (w którym sumy kontrolne podpiętych dokumentów nie są zgodne z sumami kontrolnymi dokumentów podpiętych do pierwotnego pakietu złożonego w odpowiedzi na wezwanie LAWP do poprawy/uzupełnienia), zostają pominięte i uznaje się je za niezłożone. W takim przypadku, projekt zostaje oceniony negatywnie z uwagi na niespełnienie kryteriów oceny formalnej, w ramach których skierowano do wnioskodawcy pismo wzywające do poprawy/uzupełnienia.
25. Jeżeli wnioskodawca nie dotrzyma terminu na uzupełnienie podpisu (określonego w piśmie) złożony przez wnioskodawcę w ramach poprawy/uzupełnień niepodpisany pakiet dokumentów zostaje pominięty i uznaje się go za niezłożony. W takim przypadku projekt zostaje negatywnie oceniony z uwagi na niespełnienie kryteriów oceny formalnej, w ramach których skierowano do wnioskodawcy pismo wzywające do poprawy/uzupełnienia.
26. Na podstawie wyników oceny projektu w oparciu o kryteria formalne IOK podejmuje decyzję o:
 - a) zakwalifikowaniu i przekazaniu projektu do oceny merytorycznej (w przypadku, gdy projekt spełnia kryteria formalne);
 - b) negatywnej ocenie projektu i niezakwalifikowaniu go do oceny merytorycznej.
27. Po dokonaniu oceny formalnej projektów IOK publikuje na stronie www.rpo.lubelskie.pl Listę projektów, które spełniły kryteria formalne i zostały zakwalifikowane do oceny merytorycznej oraz Listę projektów, które nie spełniły kryteriów formalnych i zostały negatywnie ocenione.

6.1.4. Ocena merytoryczna

1. Ocenie merytorycznej podlegają projekty spełniające wszystkie kryteria formalne.
2. Ocena merytoryczna każdego projektu dokonywana jest przez członków KOP na zasadzie „dwóch par oczu””, w oparciu o kryteria wyboru projektów zatwierdzone przez KM RPO, określone w załączniku nr 6 do Regulaminu.
3. Ocena merytoryczna projektów przeprowadzana jest w terminie nie dłuższym niż 60 dni roboczych od dnia jej rozpoczęcia. W uzasadnionych przypadkach termin oceny merytorycznej może zostać przedłużony maksymalnie do 90 dni roboczych licząc od pierwszego posiedzenia KOP w ramach oceny merytorycznej. W wyjątkowych sytuacjach, w przypadku zaistnienia okoliczności

zewewnętrznych np. zmiany przepisów prawnych, bieg terminu oceny merytorycznej może zostać wydłużony decyzją Dyrektora LAWP do czasu ustania przyczyn, które wpłynęły na wydłużenie okresu niezbędnego do przeprowadzenia oceny merytorycznej. Informacja o przedłużeniu oceny merytorycznej zamieszczana jest na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl.

4. Projekty oceniane merytorycznie poddawane są ocenie pod kątem spełnienia kryteriów technicznych, kryteriów finansowo – ekonomicznych, kryteriów technicznych specyficznych, kryteriów trafności merytorycznej oraz kryteriów rozstrzygających, zatwierdzonych przez KM RPO, określonych w załączniku nr 6 do Regulaminu.
5. Pierwszy etap oceny merytorycznej dotyczy oceny projektu pod kątem spełnienia kryteriów technicznych, kryteriów finansowo-ekonomicznych i kryteriów technicznych specyficznych, które są kryteriami obligatoryjnymi. Kryteria te muszą być spełnione bezwarunkowo, a niespełnienie przynajmniej jednego z nich skutkuje negatywną oceną projektu.
6. W przypadku stwierdzenia przez członków KOP, na ocenie merytorycznej, że wniosek nie spełnia kryteriów formalnych lub warunków formalnych członkowie KOP odnotowują ten fakt w Kartach oceny merytorycznej wraz z uzasadnieniem i projekt zostaje przekazany do ponownej oceny formalnej lub ponownej weryfikacji warunków formalnych. Ponowna ocena formalna/weryfikacja warunków formalnych projektów cofniętych z oceny merytorycznej do oceny formalnej powinna rozpocząć się w danym konkursie nie później niż w terminie 5 dni roboczych po rozstrzygnięciu danego konkursu.
7. Projekt może otrzymać negatywną ocenę na etapie oceny kryteriów technicznych, technicznych specyficznych i/lub finansowo-ekonomicznych bez wzywania wnioskodawcy do składania dodatkowych wyjaśnień, w szczególności w przypadku, gdy w określonym przez wnioskodawcę zakresie projekt jest niewykonalny pod względem technicznym i/lub finansowo-ekonomicznym, nie ma możliwości jego zmiany, gdyż skutkowałoby to rozszerzeniem zakresu rzeczowego projektu lub inną istotną modyfikacją wniosku, która jest niedopuszczalna na etapie oceny projektu. W przypadku negatywnej oceny do wnioskodawcy przesyłana jest pisemna informacja wraz z uzasadnieniem.
8. Na etapie oceny merytorycznej (na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie, załącznikach do wniosku np. Biznes Plan, umowy, sprawozdania finansowe itp. oraz na podstawie ogólnodostępnych informacji zawartych w np. w KRS / CEIDG lub informacji zawartych na stronach internetowych przedsiębiorstw, jak również w oparciu o dostępny w LAWP System LEX z modułem IPG - Informator Prawno – Gospodarczy) członkowie KOP oceniający dany projekt weryfikują czy w przypadku wnioskodawcy występują relacje określone w Rozporządzeniu 651/2014, które mają wpływ na status MŚP wnioskodawcy. W przypadku, gdy występujące pomiędzy wnioskodawcą a innymi podmiotami relacje powodują, że wnioskodawca nie posiada statusu MŚP (zweryfikowano, że wnioskodawca jest dużym przedsiębiorstwem) wówczas projekt zostaje negatywnie oceniony. W przypadku negatywnej oceny do wnioskodawcy jest przesyłana pisemna informacja wraz z uzasadnieniem.

9. Na etapie oceny kryteriów technicznych, finansowo-ekonomicznych i/lub technicznych specyficznych IOK może zwrócić się do wnioskodawcy o przedstawienie wyjaśnień w odniesieniu do informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie.
10. W przypadku, gdy projekt na etapie kryteriów technicznych, technicznych specyficznych i/lub finansowo – ekonomicznych wymaga złożenia przez wnioskodawcę dodatkowych wyjaśnień w celu przeprowadzenia jego oceny, wnioskodawca zostaje wezwany do ich złożenia w formie pisemnej poprzez LSI2014. Wezwanie do złożenia wyjaśnień może prowadzić do konieczności skorygowania przez wnioskodawcę zapisów we wniosku, wówczas wnioskodawca zobligowany jest nanieść stosowne zmiany w dokumentacji aplikacyjnej. Wezwanie do złożenia wyjaśnień nie może prowadzić do istotnej modyfikacji wniosku oraz do polepszenia sytuacji wnioskodawcy w ramach kryteriów wyboru projektów.
11. Poprawianie/korygowanie wniosków o dofinansowanie/złożenie dodatkowych wyjaśnień powinno gwarantować zachowanie zasady równego traktowania wnioskodawców.
12. Wezwanie do złożenia wyjaśnień wstrzymuje bieg oceny merytorycznej do czasu ich złożenia przez wnioskodawcę lub do upływu terminu wyznaczonego na złożenie wyjaśnień.
13. Na złożenie pisemnych wyjaśnień wnioskodawca ma 14 dni, licząc od dnia następnego po dniu wysłania do wnioskodawcy wezwania. W tym czasie wnioskodawca może kontaktować się telefonicznie za pośrednictwem Sekretarza KOP z członkami KOP odpowiedzialnymi za ocenę wniosku. Wnioskodawca we wskazanym terminie ma jednokrotną możliwość złożenia wyjaśnień i ewentualnie skorygowanej dokumentacji aplikacyjnej.
14. Jeżeli wnioskodawca nie dotrzyma terminu złożenia wyjaśnień (określonego w piśmie), projekt, zostaje negatywnie oceniony jako niespełniający kryteriów technicznych, technicznych specyficznych i/lub finansowo-ekonomicznych. W przypadku negatywnej oceny do wnioskodawcy przesyłana jest pisemna informacja wraz z uzasadnieniem.
15. W przypadku złożenia przez wnioskodawcę dodatkowych wyjaśnień i ewentualnie skorygowanego wniosku w wyznaczonym terminie projekt podlega ocenie pod kątem spełnienia kryteriów technicznych, technicznych specyficznych i finansowo-ekonomicznych.
16. W przypadku, gdy w projekcie (we wniosku i/lub w załącznikach do wniosku) wprowadzone zostaną dodatkowe, nieuzasadnione zmiany lub zmiany prowadzące do istotnej modyfikacji wniosku projekt otrzymuje ocenę negatywną. W przypadku negatywnej oceny do wnioskodawcy przesyłana jest pisemna informacja wraz z uzasadnieniem.
17. W przypadku, gdy po wezwaniu do złożenia wyjaśnień i ewentualnego skorygowania wniosku projekt nie spełnia kryteriów technicznych, technicznych specyficznych i/lub finansowo-ekonomicznych zostaje negatywnie oceniony. W przypadku negatywnej oceny do wnioskodawcy przesyłana jest pisemna informacja wraz z uzasadnieniem.
18. W przypadku, gdy w ramach oceny merytorycznej wnioskodawca został wezwany do złożenia wyjaśnień i skorygowanego wniosku o dofinansowanie i złożony w odpowiedzi na wezwanie LAW P wniosek o dofinansowanie (formularz wniosku wraz załącznikami), jako pakiet dokumentów,

z powodów technicznych nie został uwierzytelniony (podpisany) przez osoby upoważnione do reprezentowania wnioskodawcy poprzez wykorzystanie profilu zaufanego ePUAP, wnioskodawca zostaje wezwany do uzupełnienia podpisu, pod rygorem pominięcia złożonego pakietu dokumentów i uznania go za niezłożony.

19. W przypadku, gdy po wezwaniu wnioskodawcy do złożenia wyjaśnień i ewentualnie skorygowanego wniosku o dofinansowanie na etapie oceny merytorycznej złożony wniosek wraz z załącznikami jako pakiet dokumentów nie został uwierzytelniony (podpisany) przez wnioskodawcę lub osoby upoważnione do reprezentowania wnioskodawcy poprzez wykorzystanie profilu zaufanego ePUAP, z innych przyczyn niż techniczne lub złożona dokumentacja została podpisana przez osobę nieupoważnioną do reprezentowania wnioskodawcy, pakiet złożonych dokumentów zostaje pominięty (uznaje się go za niezłożony) i projekt uzyskuje negatywną ocenę na kryteriach wyboru projektu, w ramach których skierowano do wnioskodawcy pismo ws. złożenia dodatkowych wyjaśnień.
20. Wezwanie wnioskodawcy do uzupełnienia podpisu wstrzymuje bieg oceny merytorycznej do czasu uzupełnienia przez wnioskodawcę podpisu lub do upływu terminu wyznaczonego na uzupełnienie podpisu.
21. Na uzupełnienie podpisu wnioskodawca ma 14 dni, licząc od dnia następnego po dniu wysłania w systemie LSI2014 informacji w sprawie uzupełnienia podpisu.
22. Wnioskodawca może uzupełnić podpis jedynie poprzez utworzenie nowego pakietu dokumentów i jego podpisanie. Uzupełniając podpis wnioskodawca powinien utworzyć nowy pakiet dokumentów, ale podłączyć do niego dokumenty w wersjach pierwotnie przesłanych bez wymaganego podpisu, to znaczy suma kontrolna nowego pakietu dokumentów ulegnie zmianie, ale suma kontrolna każdego z dokumentów podpiętych do pakietu nie może ulec zmianie. Jeżeli suma kontrolna któregośkolwiek z dokumentów podpiętych do pakietu ulegnie zmianie w stosunku do sumy kontrolnej dokumentu podpiętego do pakietu w wersji przesłanej uprzednio bez podpisu, oznacza to, że wnioskodawca dokonał zmiany w dokumentach, a nie uzupełnił sam podpis. W takim przypadku, projekt otrzymuje ocenę negatywną na kryteriach wyboru projektu, w ramach których skierowano do wnioskodawcy pismo ws. złożenia dodatkowych wyjaśnień.
23. W powyższym przypadku, gdy wnioskodawca dokonał zmiany któregośkolwiek z dokumentów podpiętych do pakietu dokumentów, zarówno pakiet bez podpisu złożony w odpowiedzi na wezwanie LAWP w sprawie złożenia wyjaśnień i skorygowania wniosku, jak również podpisany pakiet dokumentów (w którym sumy kontrolne podpiętych dokumentów nie są zgodne z sumami kontrolnymi dokumentów podpiętych do pierwotnego pakietu dokumentów złożonego w odpowiedzi na wezwanie LAWP w sprawie złożenia wyjaśnień i skorygowania wniosku), zostają pominięte i uznaje się je za niezłożone. W takim przypadku, projekt otrzymuje ocenę negatywną z uwagi na niespełnienie kryteriów oceny merytorycznej, w ramach których skierowano do wnioskodawcy pismo wzywające do złożenia wyjaśnień i skorygowanego wniosku.
24. Jeżeli wnioskodawca nie dotrzyma terminu na uzupełnienie podpisu (określonego w piśmie), złożony przez wnioskodawcę w odpowiedzi na wezwanie LAWP ws. złożenia wyjaśnień i skorygowanego

wniosku, niepodpisany pakiet dokumentów zostaje pominięty i uznaje się go za niezłożony. W takim przypadku projekt otrzymuje negatywną ocenę z uwagi na niespełnienie kryteriów oceny merytorycznej, w ramach których skierowano do wnioskodawcy pismo ws. złożenia wyjaśnień i skorygowania wniosku.

25. Po pozytywnej ocenie wniosku pod kątem kryteriów technicznych, technicznych specyficznych i finansowo-ekonomicznych członkowie KOP dokonują oceny projektu pod kątem spełnienia kryteriów trafności merytorycznej. Kryteria trafności merytorycznej są kryteriami punktowymi i mają na celu przypisanie projektom określonej liczby punktów i wybranie projektów najbardziej wartościowych w kontekście realizacji celów RPO WL 2014-2020. Projekt może maksymalnie uzyskać 100 pkt.
26. W przypadku rozbieżności w przyznanej na etapie oceny trafności merytorycznej punktacji w wysokości powyżej 20 punktów, projekt poddawany jest ocenie dodatkowego członka KOP, wyznaczonego w drodze komisyjnego losowania.
27. Minimalną wymaganą liczbą punktów na etapie oceny merytorycznej, aby projekt mógł kwalifikować się do wsparcia jest 51 punktów.
28. Projekt po ocenie trafności merytorycznej może:
 - a) uzyskać wymaganą liczbę punktów, tj. uzyskać co najmniej 51 punktów, które stanowią średnią arytmetyczną ocen członków KOP;
 - b) nie uzyskać wymaganej liczby punktów, tj. uzyskać mniej niż 51 punktów; projekty takie otrzymują negatywną ocenę jako słabo realizujące cele poszczególnych Osi Priorytetowych RPO WL 2014-2020.
29. W sytuacji, w której projekt nie uzyskał minimalnej wymaganej liczby punktów, o której mowa w pkt. 28 lit. b, IOK informuje wnioskodawców o negatywnej ocenie projektu wraz z uzasadnieniem oceny i podaniem punktacji uzyskanej przez projekt.

6.1.4.1. POWOŁYWANIE EKSPERTÓW W TRAKCIE OCENY MERYTORYCZNEJ

1. Na etapie oceny kryteriów technicznych, technicznych specyficznych i finansowo-ekonomicznych członkowie KOP oceniający projekt mogą stwierdzić, że projekt jest zbyt skomplikowany i wymaga specjalistycznej wiedzy.
2. Ekspert/eksperci uczestniczący w danym posiedzeniu KOP zobowiązany jest/zobowiązani są do zapoznania się z Listą projektów, które spełniły kryteria formalne i zostały zakwalifikowane do oceny merytorycznej w ramach konkursu, którego dotyczy KOP w celu zweryfikowania czy istnieją przesłanki wykluczające go/ich z możliwości oceny projektu/projektów w ramach danego konkursu.
3. Ekspert/eksperci nie dokonuje/nie dokonują całościowej oceny wniosków. Wydana przez eksperta/ekspertów opinia nie jest wiążąca, tzn. ma jedynie charakter opiniodawczo-doradczy dla członków KOP oceniających projekt.

4. W przypadku, gdy zakres informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie oraz załącznikach nie jest wystarczający do wydania opinii, ekspert/ekspertki może/mogą wskazać konieczność wezwania wnioskodawcy do poprawy/uzupełnienia dokumentacji lub złożenia dodatkowych wyjaśnień.
5. W oparciu o wydaną opinię eksperta/ekspertów dotyczącą określonych zagadnień w danym projekcie, członkowie KOP oceniający dany projekt dokonują kompleksowej oceny projektu pod kątem kryteriów oceny merytorycznej.

6.2. Zakończenie oceny i rozstrzygnięcie konkursu

1. Na podstawie Listy wszystkich ocenionych projektów w ramach oceny merytorycznej sporządzana jest Lista projektów, które spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów, z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania.
2. Projekt podlega ocenie pod względem spełnienia kryteriów wyboru projektów.
3. Nie może zostać wybrany do dofinansowania projekt:
 - a) którego wnioskodawca został wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania;
 - b) zakończony zgodnie z art. 65 ust. 6 rozporządzenia ogólnego.
4. Przy wyborze projektów do dofinansowania bierze się pod uwagę jedynie te projekty, które spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów. Ponadto wyboru dokonuje się zgodnie z kolejnością wynikającą z liczby uzyskanych punktów, biorąc pod uwagę kwotę środków przeznaczoną na dofinansowanie projektów w konkursie.
5. W przypadku, gdy kilka projektów uzyska tą samą, wymaganą liczbę punktów kwalifikującą projekt do wsparcia, a wartość alokacji przeznaczonej na dany konkurs nie pozwala na zatwierdzenie do dofinansowania wszystkich projektów, o wyborze projektu do dofinansowania decydują kryteria rozstrzygające określone w załączniku nr 6 do Regulaminu konkursu i zatwierdzone przez KM RPO. Jeżeli pierwsze z wymienionych kryteriów rozstrzygających nie rozwiązuje kwestii wyboru projektów, wówczas stosuje się drugie kryterium rozstrzygające. W przypadku gdy drugie kryterium nadal nie rozstrzyga kwestii wyboru projektów stosuje się trzecie kryterium rozstrzygające.
6. W przypadku, gdy w wyniku zastosowania kryteriów rozstrzygających możliwe jest wybranie projektów do dofinansowania (tych które uzyskały tą samą liczbę punktów) Sekretarz KOP sporządza protokół z uszeregowania projektów na Liście projektów, które spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów, z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania.
7. Gdy w wyniku zastosowania kryteriów rozstrzygających nadal nie jest możliwy wybór projektów do dofinansowania (tych które uzyskały tą samą liczbę punktów), wówczas żaden z tych projektów nie zostaje wybrany do dofinansowania i projekty te umieszcza się pod tym samym numerem pozycji w kolumnie „Pozycja na Liście” na Liście projektów, które spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów, z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania (projekty otrzymują ocenę negatywną, gdyż spełniły kryteria wyboru projektów i uzyskały wymaganą liczbę punktów, jednak alokacja przeznaczona na dany konkurs nie wystarcza na wybranie ich do dofinansowania).

8. W przypadku, gdy na Liście projektów, które spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów, z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania znajduje się kilka projektów, które uzyskały tę samą liczbę punktów, jednak z uwagi na wyczerpanie alokacji środków nie zostały wybrane do dofinansowania o kolejności ich uszeregowania na ww. Liście decydują kryteria rozstrzygające, o których mowa w pkt. 5.
9. Gdy w wyniku zastosowania kryteriów rozstrzygających nadal nie jest możliwe ustalenie kolejności uszeregowania projektów, które uzyskały tę samą liczbę punktów jednak z uwagi na wyczerpanie alokacji nie zostały wybrane do dofinansowania projekty umieszczają się pod tym samym numerem pozycji w kolumnie „Pozycja na Liście” na Liście projektów, które spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów, z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania.
10. Lista projektów, które spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów, z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania nie obejmuje tych projektów, które brały udział w konkursie, ale nie uzyskały wymaganej liczby punktów lub nie spełniły kryteriów wyboru projektów.
11. Lista, o której mowa w pkt. 1 oraz 10 podlega publikacji na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl oraz na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl.
12. Dokumenty i informacje wytworzone lub przygotowane przez właściwe instytucje w związku z oceną dokumentów i informacji przedstawianych przez wnioskodawców nie podlegają, do czasu rozstrzygnięcia konkursu albo zamieszczenia informacji, o której mowa w art. 48 ust. 6, udostępnieniu w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1764).
13. Dyrektor LAWP może aktualizować Listę projektów, które spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów, z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania, w szczególności w przypadku wyboru do dofinansowania ze zwiększonej alokacji lub ze zwolnionych środków projektów, które z uwagi na wyczerpanie alokacji w danym konkursie nie zostały uprzednio wybrane do dofinansowania, a znajdują się na ww. Liście. Aktualizacja ww. Listy możliwa jest do momentu zakończenia procedur odwoławczych w konkursie lub do momentu ogłoszenia kolejnego konkursu w Działaniu, jeżeli procedury odwoławcze w konkursie zostały zakończone lub nie były prowadzone.
14. Równoległe z publikacją Listy projektów, o której mowa w pkt. 6, publikacji na stronie www.rpo.lubelskie.pl podlega Informacja o składzie KOP.
15. Po rozstrzygnięciu konkursu i wyborze projektów do dofinansowania IOK informuje każdego z wnioskodawców o zakończeniu oceny jego projektu, w wyniku której:
 - a) projekt spełnił wszystkie kryteria wyboru projektów, uzyskał wymaganą liczbę punktów i został wybrany do dofinansowania – pismo zawiera informację o wyniku oceny wraz z uzasadnieniem oceny i podaniem liczby punktów, które projekt uzyskał podczas oceny. Pismo zawiera informację o konieczności i terminie złożenia pełnej dokumentacji do projektu.

- b) projekt spełnił wszystkie kryteria wyboru projektów i uzyskał wymaganą minimalną liczbę punktów, lecz z powodu wyczerpania kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w konkursie nie został wybrany do dofinansowania w wyniku rozstrzygnięcia konkursu (negatywna ocena projektu) – pismo zawiera informację o wyniku oceny wraz z uzasadnieniem oceny i podaniem liczby punktów, które projekt uzyskał podczas oceny.

6.2.1 Wybór projektów spoza projektów wybranych do dofinansowania

1. Kwota dostępnej alokacji może ulec zwiększeniu przed rozstrzygnięciem konkursu o ile dostępne są środki w działaniu.
2. Po rozstrzygnięciu konkursu i opublikowaniu Listy, o której mowa w pkt. 6.2 ppkt. 1 (do momentu zakończenia procedur odwoławczych w konkursie lub do momentu ogłoszenia kolejnego konkursu w Działaniu, jeżeli procedury odwoławcze w konkursie zostały zakończone lub nie były prowadzone) Dyrektor LAWP może wybierać do dofinansowania kolejne projekty zamieszczone na tej liście, które z uwagi na wyczerpanie pierwotnej kwoty przeznaczonej na dofinansowanie w konkursie nie zostały wybrane do dofinansowania w wyniku rozstrzygnięcia konkursu.
3. Przesłanką dokonania wyboru projektu do dofinansowania, o którym mowa pkt. 6.2 pptk 15 może być:
 - a) dostępność alokacji przeznaczonej na konkurs spowodowana w szczególności:
 - odmową podpisania umowy o dofinansowanie przez wnioskodawcę, którego projekt został wybrany do dofinansowania w ramach konkursu;
 - odmową LAWP podpisania umowy o dofinansowanie projektu wybranego do dofinansowania w ramach konkursu;
 - powstaniem oszczędności przy realizacji projektów wybranych do dofinansowania w ramach konkursu;
 - rozwiązaniem umowy o dofinansowanie dla projektu wybranego do dofinansowania w ramach konkursu;
 - b) zwiększenie alokacji na konkurs, m.in. poprzez:
 - realokację środków w ramach Działań RPO WL 2014-2020;
 - powstanie oszczędności przy realizacji projektów w ramach tego samego Działania lecz innym konkursie;
 - rozwiązaniem umowy o dofinansowanie dla projektu w ramach tego samego Działania, lecz pochodzącego z innego konkursu.
4. Wyboru projektów wynikającego z przesłanek, o których mowa w pkt. 6.2.1 ppkt. 2 lit. a, dokonuje się zgodnie z kolejnością zamieszczenia projektów na Liście projektów, o której mowa w pkt. 6.2 ppkt. 1. Decyzja w tej sprawie podejmowana jest poprzez aktualizację ww. Listy.
5. Informacja o dodatkowym wyborze projektów w konkursie, upubliczniana jest na stronie www.rpo.lubelskie.pl i na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl poprzez publikację zmienionej Listy projektów, o której mowa w pkt. 6.2 ppkt. 1.

6. IOK zapewnia dostępność Listy, o której mowa w pkt. 6.2 ppkt. 1 oraz wszystkich jej zmian poprzez ich publikację na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl i portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl.
7. Po dokonaniu wyboru kolejnych projektów, o którym mowa w pkt. 6.2.1 ppkt. 1 lit. b, IOK informuje każdego z wnioskodawców o wyborze projektu, wraz z informacją o konieczności i terminie złożenia pełnej dokumentacji do projektu.
8. Na Listę projektów, o której mowa w pkt. 6.2 ppkt. 1 włączane są również projekty, które przeszły pozytywnie procedurę odwoławczą, zgodnie z uzyskaną liczbą punktów, z zastrzeżeniem, że konkurs w ramach którego zostały złożone, został rozstrzygnięty tzn. projekty zostały wybrane do dofinansowania.
9. Włączenie projektu na Listę, o której mowa w pkt. 6.2 ppkt. 1, odbywa się poprzez aktualizację ww. Listy.

6.3. Umowa o dofinansowanie

1. Umowa o dofinansowanie projektu może zostać zawarta jeżeli projekt spełnia wszystkie kryteria wyboru projektów, na podstawie których został wybrany do dofinansowania, oraz zostały dokonane czynności i zostały złożone dokumenty wskazane w regulaminie konkursu.
2. Umowa o dofinansowanie podpisywana jest w terminie nie dłuższym niż 90 dni roboczych od daty otrzymania przez wnioskodawcę informacji o wyborze projektu do dofinansowania przez Dyrektora LAWP (od daty odebrania w systemie LSI2014 przez wnioskodawcę pisma zapraszającego do podpisania umowy o dofinansowanie). W szczególnie uzasadnionych przypadkach podpisanie umowy może nastąpić w terminie późniejszym, indywidualnie ustalonym przez Dyrektora LAWP lub osobę upoważnioną.
3. Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie dokonywana jest weryfikacja wnioskodawcy w Rejestrze podmiotów wykluczonych prowadzonym przez Ministerstwo Finansów, na podstawie pisemnego zapytania do Ministerstwa Finansów. W przypadku, gdy wnioskodawca widnieje w ww. Rejestrze IOK odmawia podpisania umowy o dofinansowanie.
4. Pomoc de minimis jest udzielana jednemu przedsiębiorstwu (pkt. 3 preambuły do Rozporządzenia 1407/2013). Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie na podstawie zaktualizowanego Oświadczenia o uzyskanej pomocy de minimis dokonywana jest ponowna weryfikacja możliwości wystąpienia kumulacji pomocy de minimis. Badaniu podlega wartość pomocy de minimis udzielonej "jednemu przedsiębiorstwu" w ciągu danego roku podatkowego oraz dwóch poprzedzających lat podatkowych oraz wartość wnioskowanego dofinansowania w formie pomocy de minimis w projekcie. Jeżeli pomiędzy wnioskodawcą, a innymi jednostkami gospodarczymi występują relacje, o których mowa w art. 2 ust. 2 Rozporządzenia 1407/2013 wówczas w oparciu o informacje zawarte w systemie SHRIMP weryfikowana jest wielkość pomocy de minimis udzielona wszystkim jednostkom gospodarczym pozostającym z wnioskodawcą w ww. relacjach. W przypadku, gdy dany wnioskodawca (z uwzględnieniem pomocy przyznanej jednostkom gospodarczym pozostającym z nim w relacjach, o których mowa w art. 2 ust. 2 Rozporządzenia 1407/2013) po otrzymaniu dotacji

przekroczyłby limit pomocy de minimis na dany okres, wówczas IOK odmawia podpisania umowy o dofinansowanie.

5. Wnioskodawcy, których wnioski zostały wybrane do dofinansowania w wyniku rozstrzygnięcia konkursu, zobowiązani są do przygotowania i złożenia załączników wymaganych przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, w terminie wskazanym w wezwaniu do złożenia ww. załączników. Lista załączników wymaganych do wniosku o dofinansowanie na etapie przed podpisaniem umowy stanowi załącznik nr 7 do Regulaminu.
6. Załączniki, o których mowa w pkt. 5 powinny zostać przygotowane zgodnie z zasadami określonymi w Instrukcji wypełniania załączników do wniosku o dofinansowanie, stanowiącej załącznik nr 4 do Regulaminu.
7. Po rozstrzygnięciu konkursu, a przed podpisaniem umowy o dofinansowanie wnioskodawca chcąc dokonać zmian w projekcie wybranym do dofinansowania zobowiązany jest do złożenia wraz z załącznikami wymaganymi przed podpisaniem umowy o dofinansowanie pisma zawierającego opis planowanych do wprowadzenia zmian w celu uzyskania akceptacji LAW P.
8. Zmiany te nie mogą prowadzić do istotnej modyfikacji wniosku, która jest niedopuszczalna w trakcie weryfikacji warunków formalnych oraz w trakcie trwania oceny projektów tj. od rozpoczęcia oceny formalnej do dnia podpisania umowy.
9. Zmiany, które wnioskodawca może wprowadzić do projektu mogą dotyczyć np. zmiany nazwy wnioskodawcy, zmiany adresu siedziby wnioskodawcy (w przypadku, gdy nie stanowi ona lokalizacji projektu), zmiany ram czasowych ponoszenia wydatków w ramach projektu itp.
10. Niedotrzymanie terminu na złożenie pełnej dokumentacji lub dokonanie istotnej modyfikacji wniosku o dofinansowanie jest podstawą do odmowy podpisania umowy o dofinansowanie projektu.
11. Na podstawie przedłożonej pełnej dokumentacji, IOK dokonuje weryfikacji czy projekt spełnia kryteria, na podstawie których został wybrany do dofinansowania.
12. W przypadku, gdy przedłożone załączniki niezbędne do podpisania umowy są niekompletne, nieprawidłowo wypełnione lub, gdy ich treść budzi wątpliwości co do rzetelności ich wypełnienia pracownicy OOP wzywają wnioskodawcę do usunięcia uchybień.
13. Wyjaśnienie/uzupełnienie/poprawa załączników do wniosku o dofinansowanie, o których mowa w pkt. 12, nie może prowadzić do istotnej modyfikacji wniosku. IOK dokona oceny, czy wyjaśnienie/uzupełnienie/poprawa załączników nie doprowadziły do istotnej modyfikacji wniosku o dofinansowanie.
14. Negatywny wynik weryfikacji, czy projekt spełnia kryteria, na podstawie których został wybrany do dofinansowania, stanowi podstawę do odmowy podpisania z wnioskodawcą umowy o dofinansowanie.

15. Jeżeli wnioskodawca w wyznaczonym terminie nie złoży stosownych dokumentów lub nie dokona stosownych wyjaśnień/uzupełnień/poprawek, jest to podstawą odmowy podpisania umowy o dofinansowanie.
16. Obok okoliczności wymienionych powyżej, przesłanką do odmowy podpisania umowy o dofinansowanie jest przedłożenie przez wnioskodawcę podrobionych, przerobionych lub poświadczających nieprawdę dokumentów, podanie przez wnioskodawcę nieprawdziwych lub nierzetelnych danych, złożenie przez niego nierzetelnych lub nieprawdziwych oświadczeń w toku ubiegania się o dofinansowanie, co do okoliczności mogących mieć wpływ na wynik oceny.
17. Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie weryfikowana jest kwestia wystąpienia kumulacji pomocy. W przypadku, gdy w wyniku kumulacji pomocy uzyskanej przez wnioskodawcę nie jest on uprawniony do uzyskania dofinansowania w ramach konkursu stanowi to podstawą do odmowy podpisania umowy o dofinansowanie.
18. Ponadto LAW P uprawniony jest do ponownego badania statusu wnioskodawcy przed podpisaniem umowy o dofinansowanie. Weryfikacja powyższa opiera się w szczególności na analizie załącznika składanego przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, tj. Oświadczenia wnioskodawcy o spełnianiu kryteriów MŚP/ Oświadczenia wnioskodawcy o statusie dużego przedsiębiorstwa.
19. Sprawdzenie poprawności wypełnienia Oświadczenia wnioskodawcy o spełnianiu kryteriów MŚP/ Oświadczenia wnioskodawcy o statusie dużego przedsiębiorstwa opiera się w szczególności na weryfikacji danych zawartych w ww. Oświadczeniu z informacjami zawartymi we wniosku o dofinansowanie, załącznikach do wniosku (np. Biznes Plan, umowy, sprawozdania finansowe itp.) oraz z ogólnodostępnymi informacjami zawartymi np. w KRS / CEIDG lub informacjami zawartymi na stronach internetowych przedsiębiorstw. Dodatkowo w oparciu o dostępny w LAW P System LEX z modułem IPG (Informator Prawno – Gospodarczy) pracownicy OOP weryfikujący Oświadczenie wnioskodawcy o spełnianiu kryteriów MŚP/Oświadczenie wnioskodawcy o statusie dużego przedsiębiorstwa sprawdzają występujące pomiędzy wnioskodawcą a innymi podmiotami relacje (w świetle załącznika I do Rozporządzenia Komisji (UE) 651/2014 oraz w świetle unijnego oraz polskiego orzecznictwa).
20. W przypadku stwierdzenia, że faktyczny status wnioskodawcy nie uprawnia go do uzyskania dofinansowania w ramach danego konkursu jest to podstawą do odmowy podpisania umowy o dofinansowanie.
21. Dofinansowanie ujęte w umowie o dofinansowanie przyznaje się wyłącznie na pokrycie wydatków kwalifikowalnych. W przypadku, gdyby przed podpisaniem umowy okazało się w szczególności w toku kontroli, o której mowa w art. 23 ustawy wdrożeniowej – iż całość lub część wydatków w projekcie objęta jest nieprawidłowością, stanowi to podstawą odpowiednio do odmowy zawarcia umowy o dofinansowanie lub do odpowiedniego obniżenia wysokości dofinansowania przyznanego dla projektu. Obniżenie wysokości przyznanego dofinansowania następuje poprzez zmianę listy, o której mowa w Rozdziale VI Podrozdziale 6.2 pkt. 1, dokonywane po odpowiednim dostosowaniu wniosku o dofinansowanie przez wnioskodawcę. Wnioskodawca ma obowiązek dostosować wniosek o dofinansowanie w terminie 7 dni od otrzymania stosownego wezwania, określającego

sposób dostosowania wniosku. Bezskuteczny upływ terminu na dostosowanie wniosku (niezłożenie wniosku dostosowanego zgodnie z wezwaniem), stanowi podstawę do odmowy podpisania umowy o dofinansowanie/podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu.

22. W przypadku stwierdzenia przesłanek uprawniających do odmowy podpisania umowy o dofinansowanie projektu, IOK informuje o tym fakcie wnioskodawcę wraz z podaniem przyczyny odmowy podpisania umowy.
23. Po zakończeniu weryfikacji w oparciu o pełną dokumentację i nie ujawnieniu się podstaw do odmowy podpisania umowy, IOK podpisuje z wnioskodawcami umowy o dofinansowanie projektu. Wzór umowy określony został w załączniku nr 8 do Regulaminu.
24. Umowa podpisywana jest w siedzibie LAWP.
25. Za datę zawarcia umowy przyjmuje się datę podpisania umowy przez ostatnią ze stron.
26. Realizacja projektu musi następować zgodnie z warunkami określonymi w umowie o dofinansowanie.

VII. PROCEDURA ODWOŁAWCZA

1. Na każdym etapie oceny w oparciu o kryteria wyboru projektów, wnioskodawca, którego projekt uzyskał negatywną ocenę, to jest:
 - a) nie uzyskał wymaganej liczby punktów lub nie spełnił kryteriów wyboru projektów, na skutek czego nie może być wybrany do dofinansowania albo skierowany do kolejnego etapu oceny;
 - b) uzyskał wymaganą liczbę punktów lub spełnił kryteria wyboru projektów, jednak kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie nie wystarcza na wybranie go do dofinansowania.

W terminie 14 dni od dnia otrzymania pisemnej informacji o negatywnym wyniku oceny, może złożyć w LAWP pisemny protest. W przypadku, gdy kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie nie wystarcza na wybranie projektu do dofinansowania, okoliczność ta nie może stanowić wyłącznej przesłanki wniesienia protestu.

2. Procedura odwoławcza nie wstrzymuje zawierania umów z wnioskodawcami, których projekty zostały wybrane do dofinansowania.
3. Termin na złożenie protestu uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem protest został:
 - a) złożony osobiście w LAWP przez wnioskodawcę lub osobę przez niego upoważnioną;
 - b) nadany w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1481 z późn. zm).
4. Wnioskodawca może wycofać protest do czasu zakończenia rozpatrywania protestu. Wycofanie protestu następuje przez złożenie pisemnego oświadczenia o wycofaniu protestu. W przypadku wycofania protestu przez wnioskodawcę, LAWP pozostawia protest bez rozpatrzenia, informując o tym wnioskodawcę w formie pisemnej. W przypadku wycofania protestu ponowne jego wniesienie

jest niedopuszczalne. W przypadku wycofania protestu wnioskodawca nie może wnieść skargi do sądu administracyjnego.

5. Protest rozpatrywany jest przez LAWP w terminie nie dłuższym niż 21 dni licząc od dnia jego otrzymania. W uzasadnionych przypadkach termin rozpatrzenia protestu może być przedłużony, jednak nie może on przekroczyć łącznie 45 dni od dnia otrzymania protestu.
6. Protest musi zawierać:
 - a) oznaczenie instytucji właściwej do rozpatrzenia protestu;
 - b) oznaczenie wnioskodawcy;
 - c) numer wniosku o dofinansowanie projektu;
 - d) wskazanie kryteriów wyboru projektów, z których oceną wnioskodawca się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem;
 - e) wskazanie zarzutów o charakterze proceduralnym w zakresie przeprowadzonej oceny, jeżeli zdaniem wnioskodawcy naruszenia takie miały miejsce, wraz z uzasadnieniem;
 - f) podpis wnioskodawcy lub osoby upoważnionej do jego reprezentowania, z załączeniem oryginału lub kopii dokumentu poświadczającego umocowanie takiej osoby do reprezentowania wnioskodawcy.
7. W przypadku wniesienia protestu niespełniającego wymogów formalnych, o których mowa w pkt 6 lit. a-c i f, lub zawierającego oczywiste omyłki, LAWP wzywa wnioskodawcę do jego uzupełnienia lub poprawienia w nim oczywistych omyłek, w terminie 7 dni, licząc od dnia otrzymania wezwania, pod rygorem pozostawienia protestu bez rozpatrzenia. Wezwanie wstrzymuje bieg terminu na rozpatrzenie protestu, do czasu złożenia przez wnioskodawcę poprawy.
8. Protest pozostawia się bez rozpatrzenia, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia został wniesiony:
 - a) po terminie;
 - b) przez podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania;
 - c) bez wskazania kryteriów wyboru projektów, z których oceną wnioskodawca się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem.
9. Wnioskodawca, który wniósł protest, a protest ten został pozostawiony bez rozpatrzenia lub nie został on uwzględniony w wyniku rozpatrzenia, może złożyć skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie (WSA). Skarga wnoszona jest przez wnioskodawcę bezpośrednio do WSA w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji o nieuwzględnieniu złożonego uprzednio protestu albo od dnia otrzymania informacji o pozostawieniu protestu bez rozpatrzenia. Zasady składania skargi do WSA oraz składania skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego, określają przepisy art. 61-64 ustawy wdrożeniowej.
10. W przypadku stwierdzenia, w toku kwalifikowania zarzutów protestu, iż ocena projektu była wynikiem błędu o charakterze proceduralnym, pozytywne rozstrzygnięcie protestu kieruje wniosek do właściwego etapu oceny, na której pierwotnie doszło do negatywnej oceny. Rozstrzygnięcie

uwzględniające protest oznacza charakter błędu proceduralnego, uzasadniającego poddanie projektu ponownej ocenie, oraz obejmuje wiążące wskazania co do zasad jej ponownego przeprowadzenia.

11. W przypadku, gdy protest dotyczy oceny kryteriów formalnych dostępu, pozytywny wynik rozstrzygnięcia, skutkuje skierowaniem projektu do następnego etapu oceny. O rozstrzygnięciu podjętym w następstwie rozpatrzenia wniesionego protestu, LAWP informuje wnioskodawcę w formie pisemnej. Informacja powinna zawierać uzasadnienie podjętego rozstrzygnięcia.
12. W przypadku, gdy protest dotyczy oceny kryteriów formalnych poprawności, pozytywny wynik rozstrzygnięcia, skutkuje skierowaniem projektu do następnego etapu oceny. O rozstrzygnięciu podjętym w następstwie rozpatrzenia wniesionego protestu LAWP informuje wnioskodawcę w formie pisemnej. Informacja powinna zawierać uzasadnienie podjętego rozstrzygnięcia.
13. W przypadku, gdy protest dotyczy oceny kryteriów merytorycznych: technicznych, finansowo-ekonomicznych lub technicznych specyficznych (jeśli dotyczy), pozytywny wynik rozstrzygnięcia, skutkuje skierowaniem projektu do kolejnego etapu oceny. O rozstrzygnięciu podjętym w następstwie rozpatrzenia wniesionego protestu LAWP informuje wnioskodawcę w formie pisemnej. Informacja powinna zawierać uzasadnienie podjętego rozstrzygnięcia.
14. W przypadku, gdy protest dotyczy oceny kryteriów trafności merytorycznej lub kryteriów rozstrzygających, pozytywny wynik rozstrzygnięcia, skutkuje umieszczeniem projektu na Liście projektów, które spełniły kryteria i otrzymały wymaganą liczbę punktów, z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania.
15. W przypadku zwiększenia alokacji środków, w ramach trwającego postępowania konkursowego, LAWP pisemnie informuje Wnioskodawcę o umieszczeniu jego projektu na zaktualizowanej Liście projektów, które spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów oraz zostały wybrane do dofinansowania. Wnioskodawca, który złożył protest dotyczący braku wyboru jego projektu do dofinansowania z uwagi na wyczerpanie alokacji w danym konkursie, skieruje w takim wypadku do LAWP oświadczenie o wycofaniu protestu, co skutkować będzie pozostawieniem protestu bez rozpatrzenia o czym LAWP poinformuje pisemnie Wnioskodawcę.

VIII. ANULOWANIE KONKURSU

Anulowanie konkursu może nastąpić w szczególności w następujących przypadkach:

- ogłoszenia aktów prawnych lub wytycznych horyzontalnych w istotny sposób sprzecznych z postanowieniami niniejszego Regulaminu i dokumentów składających się na system realizacji programu lub mających istotny wpływ na warunki realizacji projektów,
- jeżeli w konkursie nie został złożony żaden wniosek lub żaden ze złożonych wniosków nie spełnił kryteriów wyboru projektów,
- zaistnienia siły wyższej powodującej zagrożenie dla interesu publicznego, której wystąpienie czyni niemożliwym lub znacząco utrudnia przeprowadzenie procedury konkursowej,

- awarii lub brak dostępności LSI2014, których wystąpienie czyni niemożliwym lub znacząco utrudnia przeprowadzenie procedury konkursowej.

IX. ZAŁĄCZNIKI

1. Wzór wniosku o dofinansowanie projektu.
2. Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.
3. Lista załączników wymaganych do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania dla Działania 5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw.
4. Instrukcja wypełniania załączników do wniosku o dofinansowanie.
5. Opis wskaźników w ramach Działania 5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw.
6. Kryteria wyboru projektów w ramach Działania 5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw.
7. Lista załączników do wniosku o dofinansowanie na etapie przed podpisaniem umowy dla Działania 5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw.
8. Wzór umowy o dofinansowanie.
9. Instrukcja użytkownika Lokalnego Systemu Informatycznego na lata 2014-2020 (LSI2014)